

Görgeteg

Környezetvédelmi Programjának Felülvizsgálata

2009.

**Görgeteg Község
Környezetvédelmi Programjának
Felülvizsgálata
2009.**

Megbízó:

Rinyamenti Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulása
7500 Nagyatád, Baross G. u. 9.

Készítették:

Green Team 2004 Kkt.
9400 Sopron, Kurucdomb sor 8.

Bem Judit

Pál Attila

Készült:

Sopron - Hévíz
2009.

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	5
2. Nemzeti Környezetvédelmi Program	7
2.1. A helyi tervezés szükségességének bemutatása	10
3. Görgeteg általános bemutatása.....	14
3.1. A település főbb statisztikai mutatószámai	16
4. A környezet jelen állapotának és azt befolyásoló főbb hatótényezők bemutatása.....	19
4.1. Domborzat, talaj	19
4.2. Víz	19
4.3. Levegő.....	21
4.4. Erdő és mezőgazdálkodás	22
4.5. Természet és tájvédelem	26
4.6. Települési környezet és a közterületek tisztasága, zöldfelület gazdálkodás	27
4.7. Épített környezet védelme	28
4.8. Környezet egészségügy	29
4.9. Zaj és rezgés elleni védelem.....	29
4.10. Hulladékok	30
5. Környezettudat és szemlélet kialakítása, fejlesztése	32
6. A környezetvédelmi programban (2004-2008 közötti időszakra) megfogalmazott célok és megvalósulásuk	35
6.1. Települési környezet tisztasága	35
6.2. Az emberi egészség védelmének környezeti vonatkozásai.....	35
6.3. A természet védelme, természetvédelem	35
6.4. Tájvédelem	36
6.5. Hulladékgazdálkodás	36
6.5.1. Települési szilárd hulladék.....	36
6.5.2. Települési folyékony hulladék	36
6.5.3. Építési és bontási hulladék	36
6.5.4. Elemek, akkumulátorok	36
6.5.5. Kiselejtezett gépjárművek	37
6.5.6. Hulladékolajok	37
6.5.7. Növényvédőszeres és csomagoló eszközeik.....	37
6.5.8. Azbeszt.....	37
6.6. Lakossági és közszolgáltatási eredetű zaj-, rezgés- és légszennyezés elleni védelem..	37
6.7. Energiagazdálkodás.....	37
6.8. Feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításának és a környezetkárosítás csökkentésének, a településre vonatkozó feladatai	38
7. Célok és intézkedési program 2009-2014 közötti időszakra.....	39
7.1. Zaj csökkentése	39
7.2. Zöldfelület-gazdálkodás	39
7.3. Települési környezet és a közterületek tisztasága	39
7.4. Ivóvízellátás	40
7.5. Települési csapadékvíz-gazdálkodás.....	40
7.6. Kommunális szennyvízkezelés.....	40
7.7. Települési hulladék-gazdálkodás	40
7.8. Energiagazdálkodás	42
7.9. Természetvédelem	42
7.10. Közlekedés	43

7.11. Környezettudat fejlesztése:	43
7.12. Ütemterv	44
7. 13. Finanszírozás	45
7.14. Cselekvési terv	47
8. Mellékletek.....	49

1. Bevezetés

Az 1995. évi Környezet védelmének általános szabályairól szóló LIII. törvény 46. §-a alapján az önkormányzatok a környezet védelme érdekében, összhangban a Nemzeti Környezetvédelmi Programmal és helyi rendezési tervvel környezetvédelmi programot készítenek, melyet a képviselő testület (közgyűlés) rendelettel hagy jóvá.

A települési önkormányzat gondoskodik a települési környezetvédelmi programban foglalt feladatok végrehajtásáról, a végrehajtás feltételeinek biztosításáról, figyelemmel kíséri az azokban foglalt feladatok megoldását, és a programot szükség szerint - de legalább kétfévente - felülvizsgálja.

A Rinyamenti Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás (7500 Nagyatád, Baross G. u. 9.) társaságunkat bízta meg a kistérség tizenkét település ezen belül Görgeteg község környezetvédelmi programjának felülvizsgálatával.

A program felülvizsgálata és aktualizálása során figyelembe vett főbb jogszabályok:

- 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól
- 1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról
- 1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és a területrendezésről
- 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről
- 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről
- 2000. évi XLIII. törvény a hulladékgazdálkodásról
- 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

továbbá az 1. számú mellékletben felsorolt jogszabályok vonatkozó részei.

A jogszabályok előírásain túl figyelembe vettük:

- a III. Nemzeti Környezetvédelmi Program előírásait
- a Vízkeret Irányelv célkitűzéseit,
- az önkormányzatok által jóváhagyott Szabályozási Terv előírásait
- az önkormányzatok közgyűlése által elfogadott, a környezet védelmét érintő helyi rendeletekben foglalt előírásokat
- Helyi Hulladékgazdálkodási Tervet

A program készítéséhez felhasználtuk:

- Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

- Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság
- Dunántúli Regionális Vízmű Zrt.
- Dél-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság
- Somogy Megyei MgSzH
- Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat nagyatádi kirendeltsége
- a KSH Zala Megyei Kirendeltsége,
- Mecsek-Dráva Önkormányzati Társulás
- Somogy Megyei Önkormányzat
- Nagyatádi Körzeti Főhivatal
- Kulturális örökségvédelmi hivatal
- Polgármesteri Hivatalok által szolgáltatott adatokat, dokumentációkat.

A felülvizsgálat során áttekintettük a település meglévő környezetvédelmi programját és számba vettük a programkészítés óta eltelt időszakban végbement változásokat. Áttekintettük a környezetvédelmi jogi szabályozás területére vonatkozó módosításokat, fölmértük a környezeti elemek és a főbb hatótényezők állapotában bekövetkezett változásokat, felülvizsgáltuk a korábbi környezetvédelmi programban megfogalmazott célokat, céllapotokat és a célok elérése érdekében tett intézkedéseket.

A minél szélesebb körű információgyűjtés érdekében fölvtettük a kapcsolatot a település környezeti állapotára befolyással bíró szervezetekkel, hatóságokkal, szolgáltatókkal és természetesen a település illetékes vezetőivel. Ezúton is szeretnénk megköszönni szíves együttműködésüket. Figyelembe vettük a települések fejlesztési céljait a térséget érintő helyi és regionális terveket, programokat, valamint a folyamatban lévő a környezet állapotára jelentős befolyást gyakorló beruházásokat.

Véleményünk szerint a települési környezetvédelmi program az egyik legfontosabb stratégiai tervezési eszköze a településnek, mivel a legnagyobb kincsek (emberi egészség, természeti értékek és erőforrások) megőrzését tűzi ki célul.

2. Nemzeti Környezetvédelmi Program

A hazai környezetpolitika kiemelt feladata, hogy globális környezeti felelősségünkől eredő kötelezettségeink, hazai adottságaink és érdekeink alapján meghatározza az ország hosszú, közép- és rövid távú környezeti céljait és az elérésükhöz szükséges eszközöket, elősegítse a társadalom környezettudatosságának erősítését, és ezáltal - minden érintett társadalmi és gazdasági partnerrel konstruktív együttműködésre törekedve - biztosítsa a környezeti szempontok megfelelő érvényesítését.

A Nemzeti Környezetvédelmi Program (a továbbiakban NKP) a környezetügy középtávú tervezési rendszerének átfogó kerete.

A hatéves időszakra készülő, de ennél hosszabb távra is kitekintő program célja, hogy az ország egészére vonatkozóan és a társadalom minden szereplője számára az egyes területi sajátosságokat és célcsoportokat figyelembe vegye, ugyanakkor egységes és célirányos rendszerbe foglalja a társadalmi-gazdasági fejlődéshez szükséges, azt megalapozó környezetügyi célokat és az ehhez szükséges feladatokat.

A harmadik NKP (2009-2014) tervezési elvei között még inkább kiemelt szerepet kap az ország fenntartható fejlődési pályára való átállásának elősegítése, ehhez a környezeti szempontok és összefüggések megjelenítése, a szükséges – a társadalmi és gazdasági lehetőségekkel összehangolt – intézkedések meghatározása, minden korábbinál nagyobb súlyt fektetve a partnerségre, a decentralizáció és a szubszidiaritás elvére.

A harmadik NKP támaszkodik az előző 6 éves időszak tapasztalataira, emellett

- kiemelt figyelmet fordít az ország EU-tagságából következő, valamint nemzetközi egyezményekből adódó környezeti vonatkozású kötelezettségvállalásaira;
- figyelembe veszi a nemzetközi szintéren végbemenő gazdasági, környezeti, társadalmi folyamatokat és ezek hazai vonatkozásait;
- hivatkozik a legfontosabb kapcsolódó nemzetközi és hazai dokumentumokra;
- keretbe foglalja a meglévő ágazati szakpolitikák, szakterületi tervek, programok környezeti vonatkozásait;
- erősíteni kívánja a környezetpolitikai és egyéb ágazati szempontok integrációját.

A környezet minőségének javítása, a természeti erőforrások fenntartható használata, a természeti örökség megőrzése és a környezeti biztonság megerősítése kulcsfontosságú

feltételeket jelent a lakosság életminőségének javításához, az egészséges környezethez való alkotmányos jog érvényesítéséhez, a társadalom és a gazdaság fejlődéséhez. A harmadik NKP ezen átfogó célok teljesítését komplex megközelítésben, a környezeti szempontok horizontális integrációja és az ezt szolgáló tematikus akcióprogramok cél- és intézkedésrendszere révén kívánja elősegíteni.

A Program tematikus akcióprogramjai:

1. A környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése akcióprogram
2. Éghajlatváltozás akcióprogram
3. Környezet és egészség akcióprogram
4. Települési környezetminőség akcióprogram
5. A biológiai sokféleség megőrzése, természet- és tájvédelem akcióprogram
6. Fenntartható terület- és földhasználat akcióprogram
7. Vizeink védelme és fenntartható használata akcióprogram
8. Hulladékgazdálkodás akcióprogram
9. Környezetbiztonság akcióprogram

Az akcióprogramok tartalmazzák az egyes témakörök helyzetleírását, célkitűzéseit, tervezett intézkedéseit (jelezve a végrehajtásban érintett partnereket), valamint a végrehajtás nyomon követését segítő mutatókat.

Nemcsak az NKP tervezése, de a végrehajtása is - beleértve az intézkedések ütemezését, forrásának biztosítását, az előrehaladás figyelemmel kísérését, az esetleges korrekciók elvégzését, az időszakos értékelések, beszámolók elkészítését – a társtárcákkal, intézményekkel és az egyéb érintettekkel (tudomány, civil társadalom, gazdálkodók) való szoros együttműködésben történik.

A harmadik NKP keretbe foglalja a szakpolitikai célkitűzéseket, a már meglévő szakterületi terveket, programokat, ezek között például: az Ivóvízminőség-javító Programot, az Ivóvíz-bázisvédelmi Programot, a Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és -tisztítási Megvalósítási Programot, az Országos Környezeti Kármentesítési Programot, az Országos Hulladékgazdálkodási Tervet, a Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Programot.

Kapcsolódik, esetenként szoros kölcsönhatásban van számos más szakterület már befejezett, vagy kidolgozás alatt álló stratégiájával, szakpolitikai dokumentumával és programjával, hiszen a környezeti szempontok érvényesítésének a társadalom és a gazdaság számos más területén is meghatározó a szerepe (pl. Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia,

Energiapolitikai Konceptió, Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégia, Nemzeti Erdőprogram, Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia).

A harmadik NKP kidolgozása során iránymutatóként szolgáltak az Európai Unió, az OECD és az ENSZ és szervezetei által kidolgozott dokumentumok (stratégiák, koncepciók, ajánlások), amelyek - Magyarország közreműködésével a környezetügy terén készültek. Az NKP megfelel, illetve tartalmazza azokat a kötelezettségeket, amelyeket Magyarország két vagy sokoldalú egyezmény részeseként vállalt, hasonlóképpen azokat az előírásokat és a teljesítést szolgáló intézkedéseket, amelyek az ország, mint EU-tagállam számára kötelezőek.

2.1. A helyi tervezés szükségességének bemutatása

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (KVT) a helyi önkormányzatok környezetvédelmi feladatait az alábbiak szerint határozza meg.

A települési önkormányzat a környezet védelme érdekében

- a) biztosítja a környezet védelmét szolgáló jogszabályok végrehajtását, ellátja a hatáskörébe utalt hatósági feladatokat;
- b) önálló települési környezetvédelmi programot dolgoz ki, amelyet képviselő-testülete (közgyűlése) hagy jóvá;
- c) a környezetvédelmi feladatok megoldására önkormányzati rendeletet bocsát ki, illetőleg határozatot hoz;
- d) együttműködik a környezetvédelmi feladatot ellátó egyéb hatóságokkal, más önkormányzatokkal, társadalmi szervezetekkel;
- e) elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot;
- f) a fejlesztési feladatok során érvényesíti a környezetvédelem követelményeit, elősegíti a környezeti állapot javítását.

A települési önkormányzat képviselő-testülete, törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott módon és mértékben, illetékességi területére az egyes jogszabályokban előírtaknál kizárólag nagyobb mértékben korlátozó környezetvédelmi előírásokat határozhat meg.

A települési önkormányzat képviselő-testülete, önkormányzati rendeletben más törvény hatálya alá nem tartozó egyes fás szárú növények védelme érdekében tulajdonjogot korlátozó előírásokat határozhat meg.

A települési önkormányzat környezetvédelmi tárgyú rendeleteinek, határozatainak tervezetét, illetve a környezet állapotát érintő terveinek tervezetét, a környezetvédelmi programot a szomszédos és az érintett önkormányzatoknak tájékoztatásul, az illetékes környezetvédelmi igazgatási szervnek véleményezésre megküldi. A környezetvédelmi igazgatási szerv szakmai véleményéről harminc napon belül tájékoztatja a települési önkormányzatot.

Az emberi egészség védelme, valamint a természeti erőforrások és értékek megőrzése és fenntartható használata érdekében a környezettel, annak védelmével, illetve a környezetet

veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatos általános tervet (*átfogó környezetvédelmi terv*), az egyes környezeti elemekkel, azok védelmével, illetve a környezeti elemeket veszélyeztető egyes tényezőkkel kapcsolatos részletes tervet (*tematikus környezetvédelmi terv*) és egyedi környezeti adottsággal, problémával foglalkozó tervet (*egyedi környezetvédelmi terv*) kell készíteni.

A tervezés során

- a) az alacsonyabb területi szintű környezetvédelmi tervet a magasabb területi szintű környezetvédelmi tervekkel,
- b) a tematikus és az egyedi környezetvédelmi terveket az adott területi szint átfogó környezetvédelmi tervével

össze kell hangolni.

A környezetvédelmi terv készítőjének az előkészítés során gondoskodnia kell a terv széleskörű társadalmi egyeztetéséről.

Átfogó környezetvédelmi terv az országos és területi (regionális), megyei és a települési környezetvédelmi program.

Az átfogó környezetvédelmi terv tartalmazza:

- a) a környezeti elemek állapotának bemutatásán és az azt befolyásoló főbb hatótényezők elemzésén alapuló helyzetértékelést;
- b) a fenntartható fejlődéssel összhangban álló, elérni kívánt környezetvédelmi célokat, valamint környezeti célállapotokat;
- c) a célok és célállapotok elérése érdekében teendő főbb intézkedéseket (különösen a folyamatban lévő, illetve az előirányzott fejlesztésekkel és a működtetéssel kapcsolatos feladatokat), valamint azok megvalósításának ütemezését;
- d) a kitűzött célok megvalósításának szabályozási, ellenőrzési, értékelési eszközeit;
- e) az intézkedések végrehajtásának, valamint az eszközök alkalmazásának várható költségigényét, a tervezett források megjelölésével.

A területi környezetvédelmi programokban foglaltakat az adott területi szint fejlesztési koncepciójának és rendezési, valamint fejlesztéspolitikai terveinek kidolgozása, a döntéshozatal és a végrehajtás, továbbá az adott területre vonatkozó ágazati tervezés során érvényre kell juttatni.

A területi környezetvédelmi programot szükség szerint, de legalább az országos környezetvédelmi program megújítását, illetve felülvizsgálatát követően felül kell vizsgálni.

A regionális fejlesztési tanács a tervezési-statisztikai régióra vonatkozóan az érintett megyei önkormányzatokkal egyeztetve regionális környezetvédelmi programot készít.

A regionális környezetvédelmi program tartalmazza azokat a célokat és intézkedéseket, amelyek elérése, illetve megvalósítása regionális szinten hatékony és indokolt.

A megyei környezetvédelmi program tartalmazza a bekezdésben foglaltaknak megfelelően azokat a célokat és intézkedéseket, amelyek elérése, illetve megvalósítása megyei szinten hatékony és indokolt.

A települési környezetvédelmi programnak a település adottságaival, sajátosságaival és gazdasági lehetőségeivel összhangban tartalmaznia fentiekén túl

- a) a légszennyezettség-csökkentési intézkedési programmal, valamint a légszennyezéssel,
- b) a zaj és rezgés elleni védelemmel, a stratégiai zajtérkép készítésére kötelezett települési önkormányzatok esetén a stratégiai zajtérképek alapján készítendő intézkedési tervekkel,
- a) a zöldfelület-gazdálkodással,
- b) a települési környezet és a közterületek tisztaságával,
- c) az ivóvízellátással,
- d) a települési csapadékvíz-gazdálkodással,
- e) a kommunális szennyvízkezeléssel,
- f) a települési hulladék-gazdálkodással,
- g) az energiagazdálkodással,
- h) a közlekedés- és szállításszervezéssel,
- i) a feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításával és a környezetkárosodás csökkentésével kapcsolatos feladatokat és előírásokat.

A települési környezetvédelmi program - a település adottságaival, sajátosságaival és gazdasági lehetőségeivel összhangban - tartalmazhatja

- a) a települési környezet minőségének, környezetbiztonságának, környezetegészségügyi állapotának javítása, valamint a természeti értékek védelme és fenntartható használata érdekében különösen:
 - aa) a területhasználattal,

- ab*) a földtani képződmények védelmével,
 - ac*) a talaj, illetve termőföld védelmével,
 - ad*) a felszíni és felszín alatti vizek, vízbázisok védelmével,
 - ae*) a rekultivációval és rehabilitációval,
 - af*) a természet- és tájvédelemmel,
 - ag*) az épített környezet védelmével,
 - ah*) az ár- és belvízgazdálkodással,
 - ai*) az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével, az éghajlatváltozás várható helyi hatásaihoz való alkalmazkodással,
- b) a környezeti neveléssel, tájékoztatással és a társadalmi részvétellel kapcsolatos feladatokat és előírásokat.

A települési önkormányzat gondoskodik a települési környezetvédelmi programban foglalt feladatok végrehajtásáról, a végrehajtás feltételeinek biztosításáról, és figyelemmel kíséri a feladatok ellátását.

A területi környezetvédelmi program kidolgozója a program tervezetét az illetékes

- a) környezetvédelmi hatóságnak,
- b) talajvédelmi hatóságnak,
- c) ingatlanügyi hatóságnak és
- d) egészségügyi államigazgatási szervnek
- e) véleményezésre megküldi.

A környezetvédelmi hatóság a véleményezésbe bevonja az illetékes környezetvédelmi igazgatási szerveket, a védett természeti területek természetvédelmi kezeléséért felelős szervezet, valamint a természetvédelmi, vízügyi hatósági feladatokat ellátó külön szervezet, akik 30 napon belül tájékoztatják véleményükről a hatóságot.

A települési környezetvédelmi program tervezetét – a fent meghatározott szerveken túl - az illetékes megyei önkormányzatnak is meg kell küldeni véleményezésre.

A véleményező szervek szakmai véleményükről hatvan napon belül tájékoztatják a környezetvédelmi program kidolgozóját.

Az elfogadott területi környezetvédelmi programot meg kell küldeni a program tervezetét véleményezőknak.

A területi környezetvédelmi programok végrehajtásának helyzetéről a lakosságot rendszeres időközönként tájékoztatni kell.

Környezetvédelmi feladatai megoldásának elősegítése érdekében a települési önkormányzat önkormányzati rendelettel önkormányzati környezetvédelmi alapot hozhat létre.

A települési önkormányzati környezetvédelmi alap bevételei:

- a) a települési önkormányzat által jogerősen kiszabott környezetvédelmi bírság teljes összege,
- b) az illetékes környezetvédelmi hatóság által a települési önkormányzat területén jogerősen kiszabott környezetvédelmi bírságok összegének harminc százaléka,
- c) a környezetterhelési díjak és az igénybevételi járulékok meghatározott része,
- d) a települési önkormányzat bevételeinek környezetvédelmi célokra elkülönített összege,
- e) egyéb bevételek.

Az önkormányzati környezetvédelmi alapot környezetvédelmi célokra kell felhasználni.

A települési önkormányzati környezetvédelmi alap felhasználásáról a képviselő-testületnek évente a költségvetési rendelet és a zárszámadás elfogadásával egyidejűleg kell rendelkeznie.

3. Görgeteg általános bemutatása

A falu írott története 1193-ig vezethető vissza, amikor III. Béla - a székesfehérvári keresztetek javait megerősítő - levele készült. Egy későbbi, 1360-ból származó oklevél Gurgeteg formában említi nevét, mint a veszprémi püspökség legrégebbi birtokát. A hatvan évvel későbbi feljegyzések Szent Kozma és Domján tiszteletére emelt templomáról őriznek adatot. A mai formájában is használt Görgetegként az 1535-ös iratok tesznek először említést a községről. A XVI. században Perky Lajos és Alya Mátyás voltak a földesurai. A török adólajstrom 16 görgetegi házat vett számba. 1598-99-ig a veszprémi püspökség birtokolta. Az 1660. évi pannonhalmi főapátsági dézsmaváltság-jegyzék szerint Sümeg várának tartozéka volt. 1715-ben 13 háztartást írtak össze, ekkor gróf Volkra János veszprémi

püspöké. A püspökség itteni birtokait azonban 1855-ben kisebb részletekben helybeli gazdáknak eladta.

1840-ben, a veszprémi püspök építtette fel a település klasszicista stílusú katolikus templomát, majd néhány és múlva plébániáját. Ekkor már református iskola működött a faluban, a református templom 1888-ban készült el. 1872-ben a településen tűzvész pusztított.

Az úrbéri birtokrendezésre 1851-ben került sor, húsz évvel később már ezernél is több lakója volt Görgetegnek. Ebben az időben jelentős vízrendezésbe kezdtek a helyi földesurak, a mocsarak lecsapolásával új legelőket és szántóföldeket hoztak létre.

A veszprémi püspökség az 1890-es években kezdte felparcellázni földjeit, s a telkeket kunszentmártoni telepes földművesek, valamint a környékbeli cselédek vették meg. Így alakult ki 1902-1903-tól Kuntelep, amely 1905-ben önálló községgé szerveződött.

A századfordulót követően gróf Széchenyi Aladár volt a földbirtokos, az ő idejében indult meg a gazdasági fejlődés. Hitelszövetkezet, majd fogyasztási és értékesítési szövetkezet alakult, egymás után jöttek létre a társadalmi szerveződések. 1933-ban 13 iparos és 6 kereskedő élt a községben, ahol ekkor már több vízimalom és egy szeszgyár is működött. A második világháborút követően 1952-ben alakult meg az első termelészövetkezet, amely azonban igen rövid életű volt. Az 1960-ban létrejött Búzakalász Mgtsz viszont már egészen 1990-ig működött, majd ezt követően gazdasági társaságokra bomlott.

1938-ban Kuntelep először egyesült Görgeteggel (ekkor 878 lakost számlált). 1949-től azonban ismét önálló kisközség lett. Az egykor betelepült kunok az évtizedek során asszimilálódtak, kultúrájuk ápolására, hagyományaik felelevenítésére is csak az utóbbi években gondolhattak.

1968. december 31.-én Kuntelep ismét egyesült Görgeteggel, majd a '70-es évek elejétől közös községi tanácsba szerveződtek Rinyaszentkirállyal, mely az 1990-es választásokig állt fenn. Ekkor Görgeteg és Rinyaszentkirály önállósult, külön önkormányzatot hozott létre, a körjegyzőség központja azonban Görgeteg maradt. A község közigazgatási területe 33,50 km² melyből a belterület 1,63 km²

A településhez egykor több külterületi lakott hely is tartozott; Kisszőlő, Landitanya, Nagyszőlő. Jelenleg mindössze néhány fő él külterületen. A községhez tartozik Rinyatamási puszta, melynek helyén feküdt az egykori Tamási lak. Vadászkastélyát, szeszgyárát gróf Széchenyi Aladár építtette. A szeszgyárát már elbontották, a vadászkastély azonban helyreállítva ma is fogad látogatókat. Legendák őrzik, hogy a falu határában volt az egykori Pipagyújtó csárda, amit a somogyi betyárok szívesen kerestek fel.

3.1. A település főbb statisztikai mutatószámai

Év	Terület (ha)	Lakónépeség az év végén	Élve születés	Halálozás	Természetes szaporodás, fogyás	Belföldi vándorlási különbözet
2006.	3350	1189	9	14	-5	-33
2007.	3350	1202	5	10	-5	+16

Év	Lakásállomány az év végén	Épített lakás	4 és több szobás	Közüzemi vízvezetékkel ellátott	Közcsatornával ellátott	Gázvezetékkel ellátott
2006.	449	0	0	0	0	0
2007.	449	0	0	0	0	0

Év	Természetes személy által épített	Családi házban épített	Az év folyamán kiadott lakásépítési engedély	Megszűnt lakás	Háztartási villamosenergia-fogyasztók	Háztartások részére szolgáltatott villamos energia, MWh
2006.	0	0	0	1	445	1045
2007.	0	0	1	0	443	1272

Év	Háztartási vezetékes gázfogyasztók	Ebből: fűtési fogyasztók	Összes szolgáltatott gáz, ezer m ³	Ebből: háztartásoknak	Közüzemi vízvezeték-hálózat, km	Közüzemi vízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakás
2006.	0	0	0	0	9,5	402
2007.	0	0	0	0	9,5	402

Év	Közterületi kifolyók	Összes szolgáltatott víz, ezer m ³	Ebből: lakosság-nak	Közüzemi szennyvízcsatorna-hálózat, km	Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakás	Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont üdülő
2006.	6	28	26	0	442	0
2007.	6	26	24	0	425	0

Év	Összes elszállított települési szilárd hulladék, t	Ebből: lakosságtól	Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő	Ebből: saját jogon	Étkeztetésben és házi segítségnyújtásban is részesülők száma	Idősek nappali intézményeinek férőhelyei
2006.	422	377	353	242	0	0

2007.	356	341	340	239	0	0
Év	Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó szociális intézmények működő férőhelyei	Ebből: önkormányzati	Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó szociális intézményben gondozott	Ebből: önkormányzati	Rendszeres szociális segélyben részesült	Háziorvos és házi gyermekorvos
2006.	0	0	0	0	109	1
2007.	0	0	0	0	138	1

Év	Kiskereskedelmi üzlet	Ebből: élelmiszer (jellegű) üzlet	Gyógyszertár	Vendéglátó hely	Személygépkocsi	Regisztrált vállalkozás
2006.	18	6	0	6	218	51
2007.	17	5	0	5	240	48

Év	Távbeszélő-fővonal	ebből lakás fővonal	ISDN vonal	Kábeltelevízió-hálózatba bekapcsolt lakás
2006.	206	163	26	118
2007.	185	142	28	116

A falu Belső-Somogyban található. Fekvés szerint Nagyatádtól délre, a 68-as út mentén található. Helyközi buszközlekedés rendelkezésre áll, a településnek vasútállomása nincs. A környék éghajlata átmeneti jellegű, a nedves, kontinentális éghajlatot mediterrán és óceáni hatás befolyásolja. A csapadék mennyisége az országos átlagot valamivel meghaladja 700-800 mm, a napfénytartam ennek alatta marad 1900-2000 óra. Az évi középhőmérséklet 10-11 °C, a januári átlag hőmérséklet -2 – -1 °C, a júliusi középhőmérséklet 20-21°C. Az uralkodó szélirány É-i.

A település területe 33,50 km², a lakosság száma 2007-ben 1 202 fő volt. A lakónépesség száma növekvő tendenciát mutat, annak ellenére, hogy a születéshez (5) képest magasabb mértékű halálozás (10) jellemző a településen. A népesség nagyon kis mértékű növekedése a bevándorlásoknak köszönhető.

A községben 449 lakás található, vezetékes víz 402 lakásban van, vezetékes gáz-, valamint közüzemi szennyvízcsatorna-hálózat nincs a faluban. A közüzemi vízvezeték-hálózat hossza 9,5 km. A villamos energiát fogyasztó háztartások száma 445. 2007-ben új lakás nem épült a településen, és megszűnt lakás sem volt.

A falu lakosainak a megélhetést a mezőgazdaság nagy részben biztosítja. Nagy szerepet vállal a munkaadásban a Drawa Bt., valamint Nagyatád közelsége is meghatározó. A vállalkozások száma összesen 48.

A település iskolával óvodával, könyvtárral, művelődési házzal rendelkezik. Az óvoda 50 férőhelyes. Az óvodába 47 gyerek jár, akikre 4 óvópedagógus felügyel. Az iskolát 171 diák látogatja, akiket 17 tanár tanít. A falu könyvtárában 17 300 kötet található.

Közigazgatási területéhez tartozik Rinyatamási, ahol gróf Széchenyi Aladár felépítette a ma is álló vadászkastélyt.

4. A környezet jelen állapotának és azt befolyásoló főbb hatótényezők bemutatása

A települési környezet, és azt befolyásoló főbb hatótényezők állapotában bekövetkezett változásokat a települési felmérő lap, illetve megkeresések és az azokra adott válaszok, továbbá az általunk fellelt és az illetékesek által a rendelkezésünkre bocsátott információk alapján mutatjuk be. Az adatszolgáltatás ellentételezésének kérdésében, azaz hogy mely adatszolgáltatás kerüljön megrendelésre, az anyagi lehetőségek figyelembe vételével a Megbízó döntött.

4.1. Domborzat, talaj

A település a Kelet- Belső Somogy Kistáj tagjaként a kistáj középső részén található. Síksági terület enyhén hullámos felszínnel, amelyet délen a Szabási-Rinya patak határol. A térség mélységi közege a belső-somogyi süllyedékben felhalmozódott különböző korú, nagyrészt pleisztocén iszapos-homokos főként folyóvízi, részben tavi üledék. Az újabb korban alakult ki a szélfújta agyagos foltokkal. Szabáson a talaj fizikai félesége nagyrészt agyagos vályog, a Rinya völgyében öntés réti talaj, attól északra agyagbemosódásos barna erdőtalaj. A termőtalajok AK értéke a környező térséghez képest magas: 20 körüli- a talaj agyagtartalma miatti kedvezőbb vízgazdálkodásnak köszönhetően.

4.2. Víz

A településen átfolyik és fő vízfolyása a Görgetegi Rinya, melynek környezetében vizes élőhelyek alakultak ki, amelyek fenntartásáról műszaki terv keretében elvégzett munkával ma gondoskodni kell.

A települést a nagy csapadékokból származó külvizek nem veszélyeztetik, ezért a falut övező vizes élőhelyek védelme fontos természetvédelmi igény.

A felszín alatti víz - tekintettel a mezőgazdasági vízgyűjtő területre csak igen kismértékben szennyezett. A szennyezés mértékéről vizsgálati eredmény nem áll rendelkezésre.

Görgeteg ivóvíz minőségi határértékeit a 201/2001. (X.25.) Korm. Rendelet tartalmazza. Határérték feletti ammónium-, vas-, mangán-tartalom van a szolgáltatott ivóvízben. Tervezett a meglévő Fermasicc-berendezés felújítása és újbóli üzembe állítása, amely a most üzemelő technológia mellett az ammónium-eltávolítására is alkalmas.

A görgetegi vízmű vízkészletének mennyisége: 396 m³/d, a vízkészlet minősége II. oszt. rétegvíz, mértékadó kapacitása 330 m³/d, az engedélyezett átlagos vízkivétel 110 m³/d. A településen 2 db termelőkút található, az 1. számú fúrt kút mélysége 180 m, létesítésének éve 1970., nyugalmi vízszintje (-) 1,7 m, kitermelhető legnagyobb vízmennyisége 145 l/p, a beépített szivattyú típusa VOGEL 33 TF 24, védőterületének nagysága 30 x 60 m.. A 2 számú fúrt kút mélysége 100 m, létesítésének éve 1981., nyugalmi vízszintje (+) 0,4 m, kitermelhető legnagyobb vízmennyisége 130 l/p, a beépített szivattyú típusa EMU K 62-12, védőterületének nagysága 30 x 60 m.

A megfelelő minőségű ivóvíz szolgáltatása érdekében a rendszerhez tartozik egy FERMASICC 1600 típusú vastalanító berendezés, melynek kapacitása 15 m³/h, szűrőtartálya 1600 mm, egy PROMINENT COM 1201 típusú vegyszeradagoló, mely NaOCL-ot adagol az ivóvízhez. A vízkezelés létesítményi közé tartozik még egy 9 m³-es vasiszap ülepítő medence. A vízelosztás létesítménye egy 50 m³-es HG 50-28 típusú tároló, melynek túlfolyószintje 172,50 mBf, és védőterülete 50x50 m. 439-en vannak rákötve a hálózatra. 2008-ban az értékesített ivóvíz mennyisége 29761 m³ volt.

A településen a közösségi szennyvízelvezetés még nem épült ki. Az összegyűjtött szennyvizet a Lábod Község Önkormányzata által üzemeltetett Lábodi teraszos-kazettás (Lábod, 0480 hrsz.) szennyvíztisztítóműben kezelik. Engedély száma 8596-7/2008-1410, melynek lejáratí határideje 2015. december 31. A keletkezett szennyvíz mennyisége: Q átlag = 250 m³/d (települési folyékony hulladék), Q csúcs = 350 m³/d (települési folyékony hulladék). A telep 8 kazettából áll, a tisztított szennyvíz a 6. 7. kazettában elszikkad. A 8. kazettában megeredt növényzet biztosítja a talajvíz párologtatását és a nitrogénformák, mint tápanyagok hasznosítását. A földtani közeg és a felszín alatti víz védelme érdekében a figyelőkutakban (2 db) félévente, a mintavételi pontokon 4 évente kell a talajvízminőséget vizsgálni.

A nemzeti szennyvízelvezetési és tisztítási program keretein belül Görgeteg a nagyatádi agglomerációhoz csatlakozott. Ennek értelmében 2010. december 31.-ig kell megvalósítani a települések szennyvízelvezetését, szennyvízelvezető hálózat kiépítésével.

A község a felszíni vizek vonatkozásában a Rinya vízgyűjtő területéhez tartozik. Csapadékvizeinek fő befogadója a Görgetegi Rinya, amely társulati kezelésben van.

Meghatározó települési felszíni csapadékvíz elvezető létesítmények nyílt árkok. Belterületen csapadékvíz elvezetés megoldatlansága állandó környezetvédelmi probléma a településen. A lefolyó felszíni vizeket árkok fogadják és viszik az élővízfolyásba, a befogadóba történő bevezetés előtt környezetvédelmi műtárggyal nem rendelkeznek. Az egyik fő és rendezetlen befogadó a településen átmenő 68-as út útárka.

4.3. Levegő

A tiszta, egészséges levegő biztosítása alapvető emberi szükségletet elégít ki. A levegő tisztaságának védelmét a 21/2001.(II.14.) kormányrendelet részletesen szabályozza. A légszennyezettség (immiszió) a levegőben a levegőterhelés hatására kialakult légszennyező anyag koncentrációja, beleértve légszennyező anyag adott időtartam alatt felületekre történt kiülepedését. A levegőterhelés (emisszió) valamely anyag vagy energia levegőbe juttatása. A rendelet alapján a települési önkormányzat jegyzője hatásköre a háztartási tüzelőberendezések légszennyező forrásaira, valamint 140 kW névleges bemenő hőteljesítményt meg nem haladó tüzelő- és egyéb, kizárólag füstgázt kibocsátó berendezések forrásaira megállapított levegővédelmi követelmények betartására terjed ki. A helyi büzhatással kapcsolatos intézkedés szintén jegyzői feladat, amely a telephelyhez nem kötött állattartás miatt állandó figyelmet követel.

A község levegőjének minőségét az alábbi emissziók határozzák meg csökkenő mértékben:

- fűtés
- közlekedés
- egyéb légszennyezők

Fűtés

A fűtésből származó emissziókat a légszennyező anyagok közül a kén-dioxid, szén-monoxid, nitrogén-oxidok, a szilárd és a korom emisszió jellemzi. A fatüzelés viszonylag alacsony hőmérsékletű égéssel történik, így nitrogén-oxid kibocsátást nem eredményez. Mivel a fa ként nem tartalmaz, elmarad a kén-dioxid kibocsátás is. Ezzel szemben jelentős a szilárd, nem toxikus légszennyező anyag (pernye) kibocsátás. A hagyományos szén-, fa- esetleg olajtüzelésű fűtésből származó légszennyező anyagok – szén-monoxid, és kén-dioxid, korom, pernye, - mennyisége a jó levegő minőséget lényegesen befolyásolhatja, ezért a fűtési időszakban a levegő minősége rosszabb, mint azon kívül. A település a légszennyezettség-állapotáról adatok nem állnak rendelkezésre. A környezeti adottságok alapján feltételezhető, hogy a légszennyezettség a község közigazgatási területén a 14/2001.(V.9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet szerinti egészségügyi és ökológiai határértéket nem haladja meg. A településre a vezetékes gáz nincs bevezetve.

Közlekedés okozta légszennyezés

A települést autóbusz járat köti össze Barccsal és Nagyatáddal. A közlekedés okozta légszennyezés jelentős. A település belterületét átszelő út országos közút, amely még életbiztonsági kérdéseket is felvet. Az önkormányzati utak kizárólag helyi forgalmat bonyolítanak le. Az utak állapota, a burkolatok minősége jó. Külterületen jelentős az állami tulajdonú földút, amelyek az év nagyobb részében nem járhatók.

Egyéb légszennyezők

A belterületen történő állattartást helyi rendeletben szükséges szabályozni, ha mértéke jelentős lakossági panaszt indukál.

Levegő minőségi határértékek

Az elérhető legjobb technika a korszerű technikai színvonalnak megfelelő módszer, üzemeltetési eljárás, berendezés, amelyet a kibocsátások megelőzése és – amennyiben az nem valósítható meg – a kibocsátások csökkentése, valamint a környezet egészére gyakorolt hatás mérséklése érdekében alkalmaznak, és amely a kibocsátási határértékek megállapításának alapjául szolgálnak.

A 14/2001.(V.9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet szerint a légszennyezettség ökológiai határértékei és a légszennyezettség szempontjából ökológiailag sérülékeny területek a rendelet 2.sz. melléklet szerinti ökológiailag sérülékeny területek nincsenek. A műveletlen területek a jelentős pollentermelés forrásai.

4.4. Erdő és mezőgazdálkodás

A település környékén lévő erdők kezelésének egy részét a SEFAG Zrt. Végzi. Kimutatásaik alapján Beleghez 920,57 ha erdőterület tartozik, melyből 321,88 ha gazdasági célú, 5,78 ha egészségügyi, szociális és turisztikai célú 93,21 ha egyéb rendeltetésű terület. A 2008-as évi beszámolót az erdő gazdálkodásról a 3. számú melléklet tartalmazza.

Faállománytípusok klímák szerint

Nyomtatás ideje: 2009. 09. 14.

Terület hektár

Erdőterv 2.2.2.

Adattárból

Iroda: 5 Kaposvári ETI Helység: 6189 Görgeteg

Faállomány típus	Bükkös klíma		Gy-tölgyes klíma		K t t k l í m a		Erdőssztyepp klíma		Ö s s z e s e n	
	terület	%	terület	%	terület	%	terület	%	terület	%
Bükkös										
Gy-tölgyes										
Kt.tölgyes										
Ks.tölgyes			144,61	17,5					144,61	17,5
Cseres			19,05	2,3					19,05	2,3
Mo.tölgyes										
Akác			210,70	25,5					210,70	25,5
Gyertyános										
Juharos										
Kőrises			1,18	0,1					1,18	0,1
Ek.lombos			15,46	1,9					15,46	1,9
N.nyár – n. fűz										
Hazai nyáras										
Fűzes			1,01	0,1					1,01	0,1
Égeres			203,16	24,6					203,16	24,6
Hársas										
Nyíres			108,79	13,1					108,79	13,1
El.lombos			17,51	2,1					17,51	2,1
Erdeifenyves			105,89	12,8					105,89	12,8
Feketefenyves										
Lucfenyves										
Egyéb fenyves										
Összesen:			827,36	100,0					827,36	100,0

Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat kötelező előírásai:

Évente mezőgazdasági területre szervestrágyával kijuttatott nitrogén hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 170 kg/ha értéket, beleértve a legeltetés során az állatok által

elhullajtott trágyát, továbbá a szennyvizekkel, szennyvíziszapokkal, valamint szennyvíziszap komposzttal kijuttatott mennyiséget is.

Tilos kijuttatni trágyát november 15-től február 15-ig, kivéve az őszi kalászosok fejtrágyázását, ahol február 1-jétől a trágyakijuttatás megengedett. Tilos kijuttatni könnyen oldódó nitrogént tartalmazó trágyát a betakarítás után, amennyiben ősszel nem kerül sor újabb kultúra vetésére.

Amennyiben az állatsűrűségből származóan a kijuttatott trágya nem haladja meg éves szinten a 120 kg/ha nitrogén hatóanyag mennyiséget, úgy a téli legeltetés megengedett.

Ültetvények esetében 15%-nál meredekebb lejtésű területeken csak a külön jogszabály szerinti talajvédelmi tervben meghatározott erózió elleni védelem biztosításával juttatható ki trágya.

Hígtrágya nem juttatható ki 6%-os terepesés felett, kivéve csúszócsöves (csőfüggönyös) eljárással, melynek alkalmazása 12%-ig megengedett. Injektálási technológia 17% meredekséig alkalmazható.

Műtrágya 12%-nál meredekebb lejtésű terület talajára csak haladéktalan bedolgozás mellett juttatható ki, kivéve a fejtrágyázás műveletét.

17%-nál meredekebb lejtésű területre trágya nem juttatható ki.

Fagyott, vízzel telített, összefüggő hótakaróval borított talajra trágya szintén nem juttatható ki. A trágyázás során a tápanyagok közvetlenül vagy közvetve, beszivárgás vagy erózió útján sem juthatnak a felszíni vizekbe. Ennek érdekében nem juttatható ki:

- műtrágya felszíni vizek partvonalának 2 méteres sávjában;
- szervestrágya:
 - tavak partvonalától mért 20 méteres sávban,
 - egyéb felszíni vizektől mért 5 méteres sávban; a védőtávolság 3 m-re csökkenthető, ha a mezőgazdasági művelés alatt álló tábla 50 m-nél nem szélesebb és 1 ha-nál kisebb területű,
 - forrástól, emberi fogyasztásra, illetve állatok itatására szolgáló kúttól mért 25 méteres körzetben.

A mezőgazdasági területen a tápanyag-gazdálkodás tervezése során a kijuttatandó tápanyagok mennyiségének meghatározásakor figyelembe kell venni a talaj tápanyag-ellátottságát, a természetett növénynek a termőhely adottságaihoz igazított termésszintjéhez tartozó tápanyagigényét.

Hígtrágyázott területen, ahol az engedélykérelemhez készült talajvédelmi terv szerint a talajvíz a felszínhez képest 5 méteren belül van, a vonatkozó engedély kiadását követő

harmadik évben a talajvíz szintjét és minőségét - elsősorban nitráttartalmát - az engedélyesnek meg kell vizsgáltatni, és az eredményeket a talajvédelmi hatóság részére meg kell küldeni.

A kijuttatott istállótrágyát haladéktalanul, egyenletesen a talajba kell dolgozni. A trágyát a természetett növénynek és a termőhely adottságainak megfelelő adagokban, egyenletesen kell kijuttatni úgy, hogy az átfedések elkerülhetők legyenek. A talaj fizikai, kémiai és biológiai tulajdonságaira gyakorolt kedvező hatás elérése érdekében:

- olyan trágyaszóró gépeket kell alkalmazni, amelyek egyenletes keresztirányú szórásképet mutatnak,
- a hígtrágya kijuttatását olyan gépekkel kell elvégezni, melyek közvetlenül a talajra vagy a talajba juttatják ki a hígtrágyát és egy menetben talajtakarást is végeznek,
- a kijuttatás során biztosítani kell a fogásonkénti pontos csatlakozásokat annak érdekében, hogy a terület egészen egyenletes legyen a trágyaszórás,
- a trágyakijuttatást csak rendszeresen karbantartott munkagépekkel lehet elvégezni, ezért a szakszerű ellenőrzésről évente legalább egyszer gondoskodni kell.

Adott területen betakarítás után a megfelelő talajfedettséget biztosító növény alá csak abban az esetben juttatható ki könnyen oldódó nitrogéntrágya, így különösen hígtrágya, trágyalé, ammónium- és nitráttartalmú műtrágya, ha a trágyázás és vetés közötti időszak a 15 napot nem haladja meg. A kijuttatott hatóanyag nem haladhatja meg a csírázáshoz és az őszi-téli növekedéshez szükséges mennyiséget. Ezen kívül betakarítás után nitrogéntrágyát a szármaradványok lebomlásának elősegítéséhez lehet alkalmazni.

Az öntözött terület talaját, valamint - amennyiben a talajvízszint 5 méteren belül elérhető - a talajvíz szintjét és minőségét 5 évente az öntözéshez vízjogi engedéllyel rendelkezőnek ellenőriztetni kell.

Állattartó telepen képződött trágyát a trágyatárolóban kell gyűjteni.

Hígtrágya, trágyalé kizárólag műszaki védelemmel ellátott tartályban vagy medencében tárolható. A tárolótartály, medence anyagát úgy kell megválasztani, hogy az a korróziónak ellenálljon, élettartama legalább 20 év legyen. A hígtrágyatároló kapacitását 6 havi hígtrágya befogadására kell alkalmassá tenni.

Istállótrágyát szivárgásmentes, szigetelt alapú, a trágyalé összegyűjtésére is alkalmas gyűjtőcsatornákkal és aknával ellátott trágyatárolóban kell tárolni. A trágyalé a hígtrágyával azonos módon használható fel, vagy az istállótrágyára visszaöntözhető.

Az istállótrágya-tároló kapacitásának elegendőnek kell lennie legalább 6 havi istállótrágya tárolására.

Ha a mélyalmos tartás esetén, valamint az extenzív legeltetési állattartás ideiglenes szálláshelyein képződött trágya, illetve a karámföld az e jogszabályban meghatározott szabályok szerint közvetlenül termőföldre kerül, akkor trágyatároló építése nem szükséges.

A silótereket szigetelt aljzattal kell készíteni. Az érlelés során keletkező silólevet szivárgásmentes, szigetelt aknában kell gyűjteni. A silólé a trágyalével azonos módon használható fel.

Legeltetési állattartás esetén az istállótrágya-tároló kapacitását az istállózott időszak hossza alapján kell megállapítani.

Vízbázisvédelmi területen trágyatároló nem létesíthető.

Elszivárgás elleni védelem nélküli ideiglenes trágyakazal nem létesíthető és nem tartható fenn:

- vízjárta, pangóvízes területen, valamint alagsövezett táblán,
- november 15.-február 15. között mezőgazdasági művelés alatt álló táblán, valamint
- fagyott, vízzel telített, összefüggő hótakaróval borított talajon.

Ideiglenes trágyakazal mezőgazdasági táblán csak abban az esetben létesíthető, ha:

- felszíni víz nincs 100 m távolságon belül,
- a talajvíz legmagasabb szintje a külön jogszabály szerinti mezőgazdasági parcella azonosító rendszer (a továbbiakban: MePAR) szerint 1,5 méter alatt van, illetve
- a talajvíz legmagasabb szintje a MePAR szerinti egységben 1,5 méter felett van ugyan, de a tárolt trágyakazal közvetlen környezetében a talajvíz szintje 1,5 méter alatt van.

Az adott évben felhasználandó mennyiségnél több istállótrágya ideiglenes trágyakazalban a mezőgazdasági művelés alatt álló táblán nem tárolható.

Az ideiglenes trágyakazal minden évben más helyszínen kell kialakítani. Ideiglenes trágyakazalban a trágya maximum 2 hónapig tárolható.

4.5. Természet és tájvédelem

Görgeteg az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról szóló 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelet a kevésbé érzékeny területű községek közé sorolja. A kijelölés célja a természeti (ökológiai) szempontból érzékeny földrésztleteken olyan természetkímélő gazdálkodási módok megőrzése, fenntartása, további földrésztetek kijelölése, amelyek támogatással ösztönzött, önként vállalt korlátozások révén biztosítják az élőhelyek védelmét, a biológiai sokféleség, a tájképi és kultúrtörténeti értékek összehangolt megőrzését.

A tervezett ÉTT kijelölés azt jelenti, hogy jelentős az extenzív mezőgazdasági hasznosítású földrészekeken található élőhelyek száma, de a természeti, táji és kultúrtörténeti értékek jelentősége kisebb, illetve olyan területek, ahol az extenzív gazdálkodás ösztönzésével és támogatásával a terület természeti értéke növelhető, a környezet állapota javítható, a rendeletben foglalt intézkedéseket megvalósítása realizálható. Külterületen a birtokrendezéstől és a külterületi utak jó karba helyezésétől lehet általános tájképi változást remélni. Nagyon fontos a Rinyák feltárt vizes élőhelyeinek megőrzési programja. A táj vonzerejének bemutatásának feltételeinek megteremtése is hozzátartozik a tájvédelemhez.

Görgeteg természetvédelmi értékei:

- Ex-lege lapterület: 0135/3, 0145/b, 0181/1a, 0183/7a, 0183/7b, 0183/7c, 0183/7d, 0183/7f, 0282/6j
- Rinyatamási vadászkastély parkja: 029/10

Különleges madárvédelmi területek: a 45/2006. (XII.8) KvVM rendelet 1. számú melléklete alapján Görgetegen az alábbi helyrajzi számokon található: 07, 08, 09, 028, 030, 031, 032, 033, 035, 042, 043,

Különleges természetmegőrzési területnek jelölt terület a 45/2006. (XII.8) KvVM rendelet 2. számú melléklete alapján nem található a településen.

Kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területnek jelölt terület a 45/2006. (XII.8) KvVM rendelet 3. számú melléklete alapján nem található a településen.

4.6 Települési környezet és a közterületek tisztasága, zöldfelület gazdálkodás

A települési zöldterületek fejlesztését meg kell előznie, az előkészítő tereprendezési és vízrendezési munkáknak. A zöldterületek jól kialakultak és körülhatároltak, de funkcionálisan még a használati cél nem tisztázódott. Görgeteg közparkjai és zöldfelületei rendezettek. Ahhoz, hogy a település képe mindig rendezettséget és tisztaságot árasszon, valamint belterületen az allergén gyomok ne szaporodjanak el, az önkormányzat 20 fő közmunkást alkalmaz Nekik köszönhető, hogy a településen belül parlagfűvel szennyezett területek nem találhatóak.

A település általában megfelel az általános tisztasági elvárásoknak. Közterületei karbantartottak, a személtelés nem gyakorlat sem belterületen, sem külterületen. Néhány kirívó esettől eltekintve a jelenlegi állapot fenntartható, de a felületek jellege miatt minőségi előrelépést nem tesz lehetővé.

A település északi és keleti területén az összefüggő erdőterületek jelentős biológiai értéket képviselnek, belterületen a parkosítás előkészítése részben elkezdődött.

A közterületek tisztántartására vonatkozó valamint az állattartás rendjét szabályozó önkormányzati rendelet nem áll rendelkezésre.

4.7. Épített környezet védelme

Az épített környezet védelme kiterjed a településre, az egyedi építményekre. Görgetegen az alábbi helyi vagy országos védelem alatt álló építészeti értékek találhatóak.

Műemlékvédelem alatt álló épületek:

Törzsszám	Határozat száma	Címe	Bírság kat.	Hrsz.	Funkciója
M 4546	50041/1958	Fő u. 34.	M III.	220	Katolikus templom
M 10207		Fő u. 77.	M III.	60	Református templom

Helyi védett épületek és egyéb objektumok:

Szám	Védendő érték	Címe	Hrsz
1	vadászcastély	Rinyatamási	029/1
2	emlékmű, harangláb	Kossuth u. 56. mellett	433
3	református parókia	Fő u. 77.	61
4	lakóház	Béke u. 5.	45
5	lakóház	Béke u. 35.	32
6	lakóház	Béke u. 32.	247
7	lakóház	Béke u. 52.	258
8	könyvtár	Kossuth u. 34.	444

Nyilvántartott régészeti lelőhely:

1. Öreg szőlőhegy: 0194/1. hrsz-ú külterületi szőlőhegyi ingatlan

Régészeti érdekű terület:

2. Tamási puszta: 036, 037 hrsz-ú szántó, 029/10 hrsz-ú kastély és udvar, 029/4 hrsz-ú gazdasági terület, 039, 036 hrsz-ú út, 040 hrsz-ú erdő

3. Lukács föld (föd): 0207/5 hrsz-ú mocsár, gyep, 0207/17 hrsz-ú szántó

4. Lece híd: 0179, 0162, 0148-0150 hrsz-ú erdő, 0161, 0147, 0167, 0180 hrsz-ú út, 0172 hrsz-ú vízfolyás

5. Sírhely: 083 hrsz-ú szántó

Jelenleg is zajlik az összes belterületi önkormányzati út felújítása, valamint újabb járdák kialakítása, melynek finanszírozása pályázati pénzből történik.

4.8. Környezet egészségügy

A területileg illetékes egészségügyi szakhatóság állásfoglalása szerint a település a településtervezés folyamatába (jogszabályi kötelezettségének eleget téve) szakhatóságként bevonja az egészségügyi hatóságot.

A településen az elmúlt néhány évben ivóvízzel, fürdővízzel, használati melegvízzel kapcsolatos közegészségügyi hiányosság nem volt. A hatóság rendszeres járványügyi ellenőrzéseket végez, és az esetleges hiányosságok megszüntetésére közegészségügyi hatósági eljárást kezdeményez.

4.9. Zaj és rezgés elleni védelem

A lakosság megfelelő környezeti komfortérzetének biztosítása érdekében indokolt a zajhelyzet folyamatos vizsgálata. Annak érdekében, hogy a tervezési területen építendő létesítmények a környezetükben élő lakosságot a legkisebb mértékben zavarják, illetve a jogszabályban meghatározott és a község képviselő testülete által elfogadott előírásokat kielégítsék, a települési szabályozási terv készítése során vizsgálták a tervezési területen kialakítandó zajforrások környezetre gyakorolt hatását, valamint a környezet domináns zajforrásainak kölcsönhatását.

A helyi építési rendeletben különleges zajvédelmi intézkedésre nem történt javaslat.

A helyi zaj- és rezgésvédelmi szabályokat a népjóléti miniszter által a környezetvédelmi és területfejlesztési miniszterrel egyetértésben meghatározott keretek között az önkormányzat állapítja meg.

ZAJTERHELÉSI HATÁRÉRTÉK		
Területi funkció	Megengedett egyenértékű A-hangnyomásszint (db)	
	nappal 06-22	éjjel 22-06
Lakóterület (falusias telepszerű beépítéssel)	50	40

4.10. Hulladékok

Annak érdekében, hogy az Önkormányzat a 2000. évi XLIII. Hulladékgazdálkodási törvényben megfogalmazott elveknek és feladatoknak eleget tegyen elfogadta 9/ 2004. (IX. 30.) számú önkormányzati rendeletével a helyi hulladékgazdálkodási tervet.

Görgeteg község Hulladékgazdálkodási Tervét 2004. júniusában készítette a MKM Consulting Kft. (Pécs, 7623, Rét utca 39/1) a 2004-2008. közötti időszakra. A terv meghatározza a Hgt. És végrehajtási rendeletei alapján – az Országos Hulladékgazdálkodási Tervvel és a Dél-Dunántúli Statisztikai Régió Tervvel összhangban – az önkormányzat illetékességi területén megvalósuló hulladékgazdálkodás stratégiai feladatainak cselekvési programját, a hulladékkezelési tevékenységek racionalizálását elősegítő intézkedéseket, a végrehajtás sorrendjét és hatékonyságát, a megvalósításhoz szükséges eszközöket és létesítményeket, valamint ezek becsült költségeit és finanszírozási módját. A tervet 2007 februárjában a készítő cég felülvizsgálta. Mivel a hulladékgazdálkodási terv az elmúlt évben lejárt, így annak, újabb felülvizsgálata illetve a következő 5 évre történő tervezésére volna szükség.

A települési szilárd hulladék begyűjtését a Saubermacher-Pannónia Kft. végzi, a begyűjtött hulladékot a marcali kommunális szilárd hulladéklerakóba szállítja heti egy alkalommal.

A települési folyékony hulladék begyűjtését és kezelését közszolgáltatási szerződés keretében Lábod község önkormányzata végzi.

Az egészségügyi hulladékot a házi orvos adja át a Pécsi Környezetvédelmi Kft.-nek aki a begyűjtést végzi, majd kezelésre átadja a hulladékot a budapesti SEPTOX Kft.-nek.

A Saubermacher-Pannónia Kft. A települési szilárd hulladék és papírhulladék begyűjtésére 2006 júliusában kapott engedélyt (14/1665-2/06.) az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségtől.

A Pécsi Környezetvédelmi Kft. Az egészségügyi hulladék begyűjtésére 2006. májusában kapott engedélyt (14/825-22/06.) a Dél-Dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségtől.

Az állati hulladékok elszállítása megoldott: az esetenként begyűjtést az ATEV Zrt. Végzi, aki a hulladékot a solti üzemében kezeli.

A településen nem valósul meg a zöld-, és a biohulladék gyűjtése.

Görgetegen egy felhagyott hulladéklerakó, mely rekultiválás előtt áll, valamint hét illegális lerakó található.

5. Környezettudat és szemlélet kialakítása, fejlesztése

Az oktatás, a nevelés és a tudatformálás, mint humán eszközei igénybevétele a program következetes végrehajtásához elengedhetetlen. S ehhez a programban megjelölt, majdnem minden területen tudatosan tervezett felvilágosító munka kell, hogy kapcsolódjon nem csak a fiatalok, hanem a felnőtt lakosság körében is, amelyhez eszközöket és forrásokat kell biztosítani. A környezet védelmének szempontjából hosszú távon nem a kényszer, például a bírsághatásra történő, vagy gazdasági érdekből végzett cselekvések a legelőnyösebbek, hanem az a viselkedésforma, amely belső motiváltságon alapul, és olyan területeken is hat, amelyek nincsenek közgazdaságilag, vagy jogilag szabályozva. A belső motiváltságon alapuló környezettudatos viselkedés hosszú évek több irányból érkező tudatformálásnak a hatására alakul ki.

Környezetvédelmi törvény (1995. évi LIII. Törvény a környezet védelmének általános szabályairól). A törvény célként az ember és környezete harmonikus kapcsolatának kialakítása, a környezet elemeinek és folyamatainak védelme és a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosítását fogalmazza meg. Legfontosabb alapelvei: a megelőzés, az elővigyázatosság, a leghatékonyabb megoldás, a helyreállítás, a felelősség, az együttműködés, a tájékozódás és a nyilvánosság. A törvény 54. § 1. cikkelye szerint „minden állampolgárnak joga van a környezeti ismeretek megszerzésére és ismereteinek fejlesztésére”. A nevelés állami és önkormányzati feladat.

A Természetvédelmi törvény (1996. évi LIII. Törvény) kimondja, hogy a természeti értékeink védelme, a természetvédő szemlélet kialakítása elsődleges állami feladat. Kiemelt szerepet kell biztosítani a természet értékeinek megóvásában a civil szférának, az állampolgároknak, hiszen a nemzeti kincsnek minősülő természeti értékeink megőrzése az állampolgárok és önszerveződő csoportjaik aktív részvétele nélkül nem lehetséges.

A 2000. évi Hulladékgazdálkodásról szóló XLIII. Törvény 54. §-a kimondja, hogy a Kt. 54-55. §-ában foglaltak alapján a hulladékgazdálkodással kapcsolatos ismereteket oktatni kell, azok a Nemzeti Alaptanterv részét képezik. Ezeknek az ismereteknek az oktatásával és terjesztésével – az állami, önkormányzati intézmények és más szervezetek bevonásával, valamint közszolgálati hírközlő szervek igénybevételével – elő kell segíteni, hogy a társadalom környezeti kultúrája növekedjen.

A környezeti tudat kialakításában életkortól függően más és más eszközök lehetnek a segítségünkre.

Ilyen eszközök a:

- családi nevelés
- intézményes oktatás (gyermek- és fiatalkor)
- média
- önkormányzati hatáskörbe tartozó eszközök
- társadalmi szervezetek által felvállalt tevékenységek

A környezettudatos gondolkodás kialakításának legalsóbb foka a család. Itt lehet a legtöbbet tenni annak érdekében, hogy a természet szeretete, környezetünk tisztelete kialakuljon mindannyiunkban. Települési szinten viszont az egyik leghatásosabb ennek kialakításában az *intézményes oktatás* lehet, mely elsősorban a helyi gyereksereget veszi célba.

Az óvodákban törekedni kell a környezeti nevelést előtérbe helyező tevékenységek szervezésére. Olyan jellegű foglalkozások tartására, ahol a gyerekeket a természet szeretetére, megismerésére neveli. Ez igen fontos lépcsőfok, hiszen a természeti környezetet óvó és féltő úgy lehet valaki, ha előbb megismeri, illetve megszereti azt, annak csodáit. Ilyenek lehetnek pl. erdei iskolai kirándulások, madarak- fák napja...

Az általános és középiskolák esetében tanórákon, de a tanórán kívül is nyílik lehetőség környezeti nevelésre, s a legtöbb intézményben szakköri vagy diákköri foglalkozásokon is szélesíthetik a fiatalok ismereteiket. Sajnos manapság kevesebb lehetőség nyílik a fiataloknak szervezett kirándulásokon vagy táborokban részt venni. Ennek okait nem ezek népszerűségében, hanem az autóbusz és egyéb költségek jelentős relatív emelkedésében kell keresni.

Ugyanakkor elmondható, hogy egyre több iskola él az erdei iskola módszerének lehetőségével, ahol tantervi keretekhez igazítottan intézményesen tudnak az osztály, vagy évfolyam közösségek egy napot, vagy akár egy egész hetet eltölteni. Erre kiváló lehetőséget nyújt a 1995. óta működő Sziágyi Erdei Iskola. Az iskola célja a fiatalok természetszemléletű nevelésében való aktív részvétel, az erdőgazdálkodás, az erdészeti kultúra megismertetése. Az iskolát a Nagyatádi Erdészeti, a rinyabesenyői erdő mélyén, egy régi, elhagyott erdészházban működteti. A ház és környezete is jelentős átalakuláson, felújításon ment keresztül, mire mai formáját elérte. Két – egyenként tizenkét személyes – hálólhelyiség a gyerekeknek, két kisebb szoba a kísérők számára, valamint melegítő konyha, étkező helyiség, tanterem és szabadtéri fedett foglalkoztató áll a vendégek rendelkezésére. Az iskolához vezető négy és fél kilométeres egykori földút mára már szilárd burkolatot kapott. A megye egyetlen ilyen jellegű

intézményeként főként a tanulóifjúság természeti és környezeti nevelésének kedvelt színtere. Varázsát a játékra csábító tágas udvar, a szabadtéri főző- és pihenőhely, és nem utolsósorban az érintetlen természeti környezet adja. A csoportok igénye szerint – erdész szakember vezetésével – lehetőség van erdei barangolásra, a természet ezernyi csodájának megismerésére, a változatos növénytakaságok, és a gazdag állatvilág megismerésére. Egy tanösvényen mutatják be a somogyi homokvidék jellegzetes élővilágát, erdőállományait, vadleleteket szerveznek, és a gyerekek képet kaphatnak az erdő és az erdész hétköznapijairól is.

A helyi *médiában*, (Somogyi Hírlap) megjelennek környezetvédelmi témájú hírek, tudósítások. Ezeket a híreket, tudósításokat a város honlapjára is fel lehetne tenni, hogy még szélesebb körben olvashassák.

Önkormányzati hatáskörbe tartozó eszközök: Mivel a település vonatkozásában a környezeti adatok, a fejlesztési elképzelések és az orvoslás hatósági eszközei az önkormányzatnál, illetve a polgármesteri hivatalban futnak össze, jelennek meg, így a polgárbarát települési önkormányzatnak nem csak lehetőségei, de feladatai is vannak ezen a téren. Ilyen eszközök a nyilvánosság biztosításán túl, az éves környezeti állapot jelentések közzététele és indokolt esetekben a lakossági fórumok meghirdetése a tájékoztatás oldaláról.

Védett természeti értékek megjelölésével és “kiépítésével” elősegítheti a helyi természeti értékek megismertetését.

Kiadványok megjelentetésének támogatásával hozzájárulhatna a szélesebb rétegek természeti környezetünkről való ismeretterjesztéséhez.

Az önkormányzat kezdeményezhetné az Európai Autómentes Naphoz történő csatlakozást. A rendezvény nem csak a kerékpáros közlekedés népszerűsítésében, de a környezettudatosságra nevelésben is jó alkalom lenne a nagyatádiak számára.

Társadalmi szervezetek által felvállalt tevékenységek:

A civil szervezetek fontos szerepet töltenek be a környezeti nevelésben, szemléletformálásban. Össze kellene gyűjteni a környezet és természetvédelem iránt elkötelezett lakosságot és létrehozni egy ilyen témájú civil szervezetet, mely magára vállalhatná, a környezet és természetvédelem népszerűsítését.

6. A környezetvédelmi programban (2004-2008 közötti időszakra) megfogalmazott célok és megvalósulásuk

6.1. Települési környezet tisztasága

A település általában megfelel az általános elvárásoknak. Közterületei karbantartottak, a személtelés nem gyakorlat sem belterületen, sem külterületen. Néhány kirívó esettől eltekintve a jelenlegi állapot fenntartható, de minőségi előrelépést nem tesz lehetővé.

Fejlesztési cél: a polgármesteri hivataltól kiindulva a belterületi zöldfelület rekonstrukciójának végrehajtása és külterületen való befejezése.

Célállapot: a településrendezési terv szerinti parkosítása, az utcák zöldfelületi rekonstrukciója és a külterület tájtervezési terv alapján történő tervszerű revitalizációja.

Megvalósulás: nem valósult meg

6.2. Az emberi egészség védelmének környezeti vonatkozásai

Az állapotfelmérés alapján a településen a zaj- és rezgésártalmakat jelenleg nem tekintjük olyan problémát okozó tényezőnek, hogy külön emberi egészség megóvási programot javasoljunk. A településen az élelmiszerbiztonság megteremtését elsősorban a gazdasági szereplők napi feladatának tekintjük. A lakosság életmódját a munkahely, a lakókörnyezet és a település szolgáltatási befolyásolják. Törekedni kell arra, hogy a települési szolgáltatások széleskörűen segítsék az egészséges életmód kiterjedését.

Cél: A lakosság széles körének bevonása a környezetvédelembe, mert az átmenő forgalom nő!

Megvalósulás: nem valósult meg.

6.3. A természet védelme, természetvédelem

A település területén már feltárássra kerültek azok az ökológiailag és Natura 2000 által érintett természeti értékek, amelyek helyi védelemre érdemesek. Az előkészítő munkákat követni kell a tényleges helyi vagy országos védelemre alá helyezésnek, a Rinya völgyét helyi védelem alá kell helyezni.

Cél a védelem alá helyezése támogatása.

6.4. Tájvédelem

A tájvédelemben azonos súllyal szerepel a belterületek és külterületek tájvédelme és fejlesztése. Az azonos súly ellenére időben előre kell sorolni a belterületek táj rehabilitációs munkáit.

Cél: A tájvédelmet települési gyakorlatként bevezetni.

Megvalósulás: nem valósult meg

6.5.. Hulladékgazdálkodás

6.5.1. Települési szilárd hulladék

2008-ra 60%-ra kell csökkenteni a lerakott hulladék szerves anyag tartalmát.

Megvalósulás: nem valósult meg. A kötelezettség megoldása a Régióban beinduló Mecsek-Dráva Hulladékgazdálkodási Program megvalósulásával egy időben lehetséges.

6.5.2. Települési folyékony hulladék

A Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és –tisztítási Megvalósítási Programban előírtak szerint – a „b” program részeseként – kell megvalósítani a szennyvízberuházást. Amint ez megtörténik el kell érni, hogy minél nagyobb arányban kössenek rá az ingatlan tulajdonosok a hálózatra:

Megvalósulás: nem valósult meg.

6.5.3. Építési és bontási hulladék

Csak a nem hasznosítható inert hulladék kerüljön lerakóba ártalmatlanításra. Az illegális hulladéklerakás visszaszorítása, és a legális ártalmatlanítása lehetőségének megteremtése.

Megvalósulás: nem valósult meg. A kötelezettség megoldása a Régióban beinduló Mecsek-Dráva Hulladékgazdálkodási Program megvalósulásával egy időben lehetséges.

Megvalósulás: nem valósult meg

6.5.4. Elemek, akkumulátorok

Lehetőség biztosítása az elkülönített hulladékok gyűjtésére, majd szakszerű hasznosítására, ártalmatlanítására.

Megvalósulás: nem valósult meg.

6.5.5. Kiselejtezett gépjárművek

Lehetőség biztosítása a kiselejtezett gépjárművek országos gyűjtőrendszeréhez való csatlakozáshoz. A hatályos jogszabály előírja, a forgalomból kivont gépjárművek engedéllyel rendelkező autóbontó részére történő átadását.

Megvalósulás: nem valósult meg. Megvalósulás várható időpontja 2010.

6.5.6. Hulladékotajok

Lehetőség biztosítása az elkülönített hulladékok gyűjtésére, majd szakszerű hasznosítására, ártalmatlanítására.

Megvalósulás: nem valósult meg. Megvalósulás várható időpontja 2010.

6.5.7. Növényvédőszeres és csomagoló eszközeik

Lehetőség biztosítása az elkülönített hulladékok gyűjtésére, majd szakszerű hasznosítására, ártalmatlanítására.

Megvalósulás: nem valósult meg. Megvalósulás várható időpontja 2010.

6.5.8. Azbeszt

Lehetőség biztosítása az azbeszt hulladékok országos gyűjtőrendszeréhez való csatlakozáshoz.

Megvalósulás: nem valósult meg. Megvalósulás várható időpontja: 2010.

6.6. Lakossági és közszolgáltatási eredetű zaj-, rezgés- és légszennyezés elleni védelem

A település csendes levegője tiszta, nem jellemző formája a zaj- és légszennyezés a környezet terhelésnek.

Fejlesztési cél: az átmenő forgalom zajának csökkentése passzív eszközökkel.

Megvalósulás: nem valósult meg

6.7. Energiagazdálkodás

A geotermikus energianyerésnek megvannak a természeti feltételek. A település több transzformátorra kapcsolódik, az elektromos energia ellátás az igényeknek megfelel. A fűtési energia igényét a lakosság fával oldja meg.

Célállapot: minden lakóingatlan gázzal való ellátása, hőszigetelés széleskörű megvalósítása.

Megvalósulás: nem valósult meg

6.8. Feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításának és a környezetkárosítás csökkentésének, a településre vonatkozó feladatai

Rendkívüli környezetszennyezés a közúton bekövetkező havaria eseményekhez kapcsolódik. Ha a település végrehajtja a fejlesztéseit, akkor ezeknek az eseményeknek a bekövetkezése minimumra csökken. A mezőgazdaság átalakulásával párhuzamosan nem jött létre megfelelő érdekeltség a felszíni vízkár elhárításában, így a lehulló csapadék jelentős része érinti a település belterületét és állandó veszélyforrást jelent.

Fejlesztési cél: megelőző intézkedések folyamatos megvalósítása.

Célállapot: a település területén ne legyenek ismert rendkívüli környezetszennyezés veszélyét hordozó okok.

Megvalósulás: nem valósult meg

7. Célok és intézkedési program 2009-2014 közötti időszakra

7.1. Zaj csökkentése

Legjelentősebb légszennyező forrás a közlekedés. A 68-as számú főút szeli át a települést. A forgalom csökkenése nem várható.

Fejlesztési cél: az átmenő forgalom zajának csökkentése passzív eszközökkel.

Megvalósulás: 2011.

Megvalósulás költsége: 800 eFt

7.2. Zöldfelület-gazdálkodás

A település zöldfelületeinek tervszerű megújítása, revitalizációja a szép, rendezett falukép megőrzésének fontos része.

Fejlesztési cél: Zöldfelület gazdálkodási terv megalkotása

Megvalósulás határideje: 2011.

Megvalósulás költsége: 500 eFt

7.3. Települési környezet és a közterületek tisztasága

A település összképe rendezettséget mutat a községben. A közterületek tisztaságára nem lehet panasz, a személtelés nem jellemző Görgetegen.

Cél: az állapot megőrzése, ennek érdekében a település köztisztaságára vonatkozó helyi rendelet megalkotása

Megvalósulás: 2010.

Megvalósítás költsége: 0 Ft

A településnek hiányzik a helyi állattartás rendjét szabályozó rendelete, mely a háztáji állattartás miatti problémák elkerülését lehetővé tenné.

Fejlesztési cél: Állattartást szabályozó helyi rendelet megalkotása

Megvalósítás határideje: 2010.

Megvalósítás költsége: 0 Ft

7.4. Ivóvízellátás

Az ivóvíz minőség javítása érdekében mielőbb szükséges a már meglévő Fermasicc-berendezés felújítása és újbóli üzembe állítása, amely a most üzemelő technológia mellett az ammónium-eltávolítására is alkalmas.

Fejlesztési cél: Fermasicc-berendezés felújítása és újbóli üzembe állítása

Megvalósulás határideje: 2010.

Megvalósulás költsége: 500 eFt

7.5. Települési csapadékvíz-gazdálkodás

A településen a csapadékvíz elvezetés nyílt árkokra korlátozódik, a csatornarendszer megújítására volna szükség. Azonban ez túl nagy terhet róna az Önkormányzat költségvetésére, így a megvalósulás pályázati forrás nélkül jelen helyzetben elképzelhetetlen.

Fejlesztési cél: csapadékvíz elvezető hálózat felújítása.

Megvalósulás határideje: 2012.

Megvalósulás költsége: 200 mFt

7.6. Kommunális szennyvízkezelés

A nemzeti szennyvízelvezetési és tisztítási program keretein belül Görgeteg a nagyatádi agglomerációhoz csatlakozott. Ennek értelmében meg kell valósítani a települések szennyvízelvezetését, szennyvízelvezető hálózat kiépítésével.

Fejlesztési cél: szennyvízelvezető hálózat kiépítése.

Megvalósulás határideje: 2010. december 31.-ig

Megvalósulás költsége: 200 mFt

7.7. Településhulladék-gazdálkodás

A település helyi hulladékgazdálkodási terve 2004-2008-ig terjedő időszakig szól, mely tavalyi évben lejárt, ezért annak felülvizsgálatára, újra tervezésére lenne szükség.

Fejlesztési cél: települési hulladékgazdálkodási terv megújítása

Megvalósulás éve: 2010.

Megvalósítás költsége: 500 eFt

Kommunális hulladék

2008-ra 60%-ra kell csökkenteni a lerakott hulladék szerves anyag tartalmát.

A kötelezettség megoldása a Régióban beinduló Mecsek-Dráva Hulladékgazdálkodási Program megvalósulásával egy időben lehetséges.

Fejlesztési cél: települési szilárd hulladék szervesanyagának csökkentése

Megvalósulás határideje: 2012.

Zöldhulladék

A település területén sem a zöldhulladék, sem a biohulladék gyűjtése illetve a házi komposztálás sem valósul meg.

Fejlesztési cél: Házi komposztálás elterjesztése

Megvalósulás éve: 2010.

Megvalósítás költsége: 200 eFt

Építési és bontási hulladék

Csak a nem hasznosítható inert hulladék kerüljön lerakóba ártalmatlanításra. Az illegális hulladéklerakás visszaszorítása, és a legális ártalmatlanítása lehetőségének megteremtése.

A kötelezettség megoldása a Régióban beinduló Mecsek-Dráva Hulladékgazdálkodási Program megvalósulásával egy időben lehetséges.

Megvalósulás határideje: 2012.

Elemek, akkumulátorok

Lehetőség biztosítása az elkülönített hulladékok gyűjtésére, majd szakszerű hasznosítására, ártalmatlanítására. 2009. július 1.-ig minden elemet árusító cégnek meg kellett oldania a hulladék elemek visszagyűjtését.

Megvalósulás határideje: 2009.

Megvalósulás költsége: Léteznek olyan nonprofit társaságok, melyek az elemek begyűjtését ingyen végzik és gyűjtődényt is biztosítanak hozzá, így ennek a problémának a megoldása nem kerül költségbe.

Kiselejtezett gépjárművek

Lehetőség biztosítása a kiselejtezett gépjárművek országos gyűjtőrendszeréhez való csatlakozáshoz. A hatályos jogszabály előírja, a forgalomból kivont gépjárművek engedéllyel rendelkező autóbontó részére történő átadását.

Megvalósulás várható időpontja 2010.

Hulladékotajok

Lehetőség biztosítása az elkülönített hulladékok gyűjtésére, majd szakszerű hasznosítására, ártalmatlanítására.

Megvalósulás várható időpontja 2010.

Növényvédőszerék és csomagoló eszközeik

Lehetőség biztosítása az elkülönített hulladékok gyűjtésére, majd szakszerű hasznosítására, ártalmatlanítására.

Megvalósulás várható időpontja 2010.

Azbeszt

Lehetőség biztosítása az azbeszt hulladékok országos gyűjtőrendszeréhez való csatlakozáshoz.

Megvalósulás várható időpontja: 2010.

7.8. Energiagazdálkodás

A geotermikus energianyerésnek megvannak a természeti feltételek. Szükség lenne az alternatív fűtési módok és lehetőségek feltérképezése, megoldási lehetőségeinek számba vétele. Első lépésként azonban a házak és középületek hőszigetelésének felújításával lehetne energiát spórolni.

Fejlesztési cél: alternatív energiaforrások lehetőségeinek feltérképezése

Megvalósulás határideje: 2015.

Megvalósulás költsége: 1 mFt

Fejlesztési cél: hőszigetelés széleskörű felújítása

Megvalósulás határideje: 2012.

Megvalósulás költsége: 50 mFt

7.9. Természetvédelem

Görgeteg természetvédelmi értékei az alábbi hrsz-on találhatóak:

Ex-lege lapterület: 0135/3, 0145/b, 0181/1a, 0183/7a, 0183/7b, 0183/7c, 0183/7d, 0183/7f, 0282/6j

Rinyatamási vadászkastély parkja: 029/10

Különleges madárvédelmi területek: a 45/2006. (XII.8) KvVM rendelet 1. számú melléklete alapján Görgetegen az alábbi helyrajzi számokon található: 07, 08, 09, 028, 030, 031, 032, 033, 035, 042, 043,

Cél: a természetvédelmi területek megóvása

Megvalósulás: folyamatos

7.10. Közlekedés

Jelenleg is zajlik az összes belterületi önkormányzati út felújítása, valamint újabb járdák kialakítása, melynek finanszírozása pályázati pénzből történik. A külterületi utak minősége rossz, felújításuk szükséges.

Fejlesztési cél: Külterületi utak felújítása

Megvalósulás határideje: 2015

Megvalósulás költsége: 50 mFt

7.11. Környezettudat fejlesztése:

A falu lakók környezettudat fejlesztésének egyik megoldása lehet, hogy a Falunap alkalmából környezetvédelem, természetvédelemmel kapcsolatos programokat is szerveznének (pl. előadások, szemét szedés, faültetés...stb). Másik megoldás, hogy ennek érdekében külön kijelölni az évben egy napot, amikor az iskola, az óvoda és a falu felnőtt lakossága számára egésznapos programot szerveznének ebben a témakörben.

Cél: környezetvédelmi nap bevezetése

Megvalósítás határideje: 2012.

Megvalósulás költsége: 200 eFt

A helyi természeti értékek megóvása érdekében civil szervezet létrehozása.

Cél: környezetvédelmi civilszervezet létrehozása

Megvalósítás határideje: 2012.

Megvalósítás költsége: 100 eFt

7.12. Ütemterv

1	Rövid távú célok		Közép távú célok	5	Hosszú távú célok
	0-2 év		2-6 év		6-12 év
1	Az átmenő forgalom zajának csökkentése passzív eszközökkel.	1	Csapadékvíz elvezető hálózat felújítása.	1	Alternatív energiaforrások feltérképezése
2	Zöldfelület gazdálkodási terv megalkotása	2	Települési szilárd hulladék szervesanyagának csökkentése	2	Külterületi utak felújítása
3	A település köztisztaságára vonatkozó helyi rendelet megalkotása	3	Középületek és lakóházak hőszigetelésének javítása	3	
4	Állattartást szabályozó helyi rendelet megalkotása	4	Környezetvédelmi nap bevezetése	4	
5	Fermasicc-berendezés felújítása és újbóli üzembe állítása	5	Környezetvédelmi civil szervezet létrehozása	5	
6	Belterületi utak felújítása		Inert hulladékok kezelésének megoldása		
7	Szennyvízelvezető hálózat kiépítése.				
8	Hulladékgazdálkodási terv megújítása				
9	Lehetőség biztosítása a az elemek akkumulátorok elkülönített gyűjtésére				
10	Lehetőség biztosítása a kiselejtezett gépjárművek országos gyűjtőrendszeréhez való csatlakozáshoz				
11	Lehetőség biztosítása a hulladékolajok elkülönített gyűjtéséhez				
12	Lehetőség biztosítása a növényvédőszeres és csomagolóanyagok elkülönített gyűjtéséhez.				
13	Lehetőség biztosítása az azbeszt hulladékok elkülönített gyűjtéséhez..				

7. 13. Finanszírozás

Sajnos napjainkban az Önkormányzatok nincsenek olyan helyzetben, hogy a nagyobb beruházásokat finanszírozni tudnák saját erőből, ezért ezen beruházások finanszírozásához mindenképp valamilyen külső forrást kell igénybe venni. Napjainkban a legelterjedtebb a pályázati források igénybe vétele. A környezetvédelmi beruházásokhoz nyújtandó támogatási lehetőségeket a Környezet és Energia Operatív Program tartalmazza.

A Környezet és Energia Operatív Program (KEOP) egyike az Európai Unió (EU) 2007 és 2013 közötti költségvetési tervezési időszakára vonatkozó Új Magyarország Fejlesztési Terv (UMFT) hat operatív programjának.

A Környezet és Energia Operatív Program alapvető célja Magyarország fenntartható fejlődésének elősegítése. A Környezet és Energia Operatív Programban megfogalmazott fejlesztések célja, hogy mérsékelje hazánk környezeti problémáit, ezzel javítva a társadalom életminőségét és a gazdaság környezeti folyamatokhoz történő alkalmazkodását.

2007-2013 között az Új Magyarország Fejlesztési Terv Környezet és Energia Operatív Programjában (KEOP) mintegy **1 220 milliárd Ft vissza nem térítendő támogatás nyerhető el** környezetvédelmi fejlesztésekre, például az ivóvíz-ellátás korszerűsítésére, a szennyvíz-kezelés rendszerének megújítására vagy az energiaellátás hatékonyságát növelő beruházások megvalósítására.

A KEOP a következő területeken (prioritásokban) hirdeti meg pályázati lehetőségeit:

1. Egészséges tiszta települések
 - 1.1. Hulladékgazdálkodás
 - 1.2. Szennyvízkezelés
 - 1.3. Ivóvízminőség-javítás
2. Vizeink jó kezelése
 - 2.1. Jó árvízvédelmi gyakorlat kialakítása
 - 2.2. Komplex vízgyűjtő-fejlesztés
 - 2.3. Települési szilárdhulladék-lerakók rekultivációja
 - 2.4. Környezeti kármentesítés
 - 2.5. Vízgazdálkodási tervezés
3. Természeti értékeink jó kezelése
 - 3.1. Védett természeti értékek és területek megőrzése, helyreállítása, fejlesztése
 - 3.2. Élőhely-megőrző mező- és erdőgazdálkodás infrastrukturális alapjainak megteremtése (beruházások)

- 3.3. Az erdei iskola hálózat fejlesztése
- 4. A megújuló energiaforrás-felhasználás növelése
- 5. Hatékony energia-felhasználás
- 6. Fenntartható életmód és fogyasztás
 - 6.1. Fenntartható fogyasztás elősegítése
 - 6.2. Az e-környezetvédelem céljaihoz kapcsolódó fejlesztések

Aktuális pályázatok:

- Helyi hő és hűtési igény kielégítése megújuló energiaforrásokkal / KEOP-2009-4.2.0/A
- Épületenergetikai fejlesztések és közvilágítás korszerűsítése / KEOP-2009-5.3.0/A
- Épületenergetikai fejlesztések megújuló energiaforrás hasznosítással kombinálva / KEOP-2009-5.3.0/B
- Az erdei iskola és erdei óvoda hálózat infrastrukturális fejlesztése / KEOP-2009-3.3.0
- Települési hulladéklerakók rekultivációját támogató pályázati kiírások / DAOP-2009-5.2.1.E, ÉAOP-2009-5.1.2.C, KDOP-2009-4.1.1.B, KMOP-2009-3.3.2, NYDOP-2009-4.1.1.C
- A települési szilárdhulladék-lerakókat érintő térségi szintű rekultivációs programok elvégzése / KEOP-2009-2.3.0
- Települési szilárdhulladék-gazdálkodási rendszerek fejlesztése / KEOP-2009-7.1.1.1, KEOP-2009-1.1.1
- Üzemelő vízbázisok biztonságba helyezése / KEOP - 2009 - 2.2.3/B
- Üzemelő vízbázisok diagnosztikai vizsgálata / KEOP - 2009 - 2.2.3/A
- Ivóvízminőség javítása / KEOP-2009-1.3.0
- Élőhelyvédelem és -helyreállítás, vonalas létesítmények természetkárosító hatásának mérséklése / KEOP-2009-3.1.2
- Kistelepülések szennyvízkezelésének fejlesztése az LHH-33 kistérségekben / DDOP-2009-5.1.4/B, ÉMOP-2009-3.2.1./A
- Települési bel- és külterületi vízrendezés az LHH-33 kistérségekben / DDOP-2009-5.1.5/C
- Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtandó, a vidéki örökség megőrzéséhez igénybe vehető támogatások
- Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a turisztikai tevékenységek ösztönzéséhez nyújtandó támogatások

7.14. Cselekvési terv

Probléma	Megvalósulás célja	Megvalósulás időpontja	Költség	Lehetséges finanszírozás
Zaj csökkentése	Az átmenő forgalom zajának csökkentése passzív eszközökkel.	2011.	800 eFt	Önkormányzati+ pályázati forrás
Zöldfelület-gazdálkodás	Zöldfelület gazdálkodási terv megalkotása.	2011.	500 eFt	Önkormányzati forrás
Települési környezet és a közterületek tisztasága	Települési tisztaság megőrzése, ennek érdekében köztisztaságra vonatkozó helyi rendelet megalkotása.	2010.	0 Ft	
	Állattartás szabályozó helyi rendelet megalkotása.	2010.	0 Ft	
Ivóvíz ellátás	Fermasicc-berendezés felújítása és újbóli üzembe állítása.	2010.	500 eFt	Önkormányzati forrás
Települési csapadékvíz-gazdálkodás	Csapadékvíz elvezető hálózat felújítása.	2012.	200 mFt	KEOP
Kommunális szennyvízkezelés	Szennyvízelvezető hálózat kiépítése.	2015. december 31.	200 mFt	KEOP
Települési hulladék-gazdálkodás	Települési hulladékgazdálkodási terv megújítása.	2010.	500 eFt	KEOP
Kommunális hulladék	A kommunális hulladék szervesanyag tartalmának csökkentése.	2012.		A kötelezettség megoldása a Régióban beinduló Mecsek-Dráva Hulladékgazdálkodási Program megvalósulásával egy időben lehetséges.
Zöldhulladék	Házi komposztálás elterjesztése.	2010.	200 eFt	Önkormányzat+ pályázati lehetőségek

Építési és bontási hulladék	Csak a nem hasznosítható inert hulladék kerüljön lerakóba ártalmatlanításra. Az illegális hulladéklerakás visszaszorítása, és a legális ártalmatlanítása lehetőségének megteremtése.	2012.		A kötelezettség megoldása a Régióban beinduló Mecsek-Dráva Hulladékgazdálkodási Program megvalósulásával egy időben lehetséges.
Elemek, akkumulátorok	Lehetőség biztosítása az elkülönített hulladékok gyűjtésére, majd szakszerű hasznosítására, ártalmatlanítására.	2009.		Léteznek olyan nonprofit társaságok, melyek az elemek begyűjtését ingyen végzik.
Kiselejtezett gépjárművek	Lehetőség biztosítása a kiselejtezett gépjárművek országos gyűjtőrendszeréhez való csatlakozáshoz.	2010.		
Hulladékolajok	Lehetőség biztosítása az elkülönített hulladékok gyűjtésére, majd szakszerű hasznosítására, ártalmatlanítására.	2010.		
Növényvédőszeres és csomagoló eszközök	Lehetőség biztosítása az elkülönített hulladékok gyűjtésére, majd szakszerű hasznosítására, ártalmatlanítására.	2010.		
Azbeszt	Lehetőség biztosítása az azbeszt hulladékok országos gyűjtőrendszeréhez való csatlakozáshoz.	2010.		
Energiagazdálkodás	Alternatív energiaforrások lehetőségeinek feltérképezése.	2015.	1 mFt	KEOP
	Hőszigetelés széleskörű felújítása.	2012.	50 mFt	KEOP
Természetvédelem	A természetvédelmi területek megóvása.	Folyamatos		KEOP
Közlekedés	Külterületi utak felújítása.	2015.	50 mFt	Önkormányzati+pályázati forrás
Környezettudat fejlesztése	Környezetvédelmi nap bevezetése.	2012.	200 eFt	Önkormányzati forrás
	Környezetvédelmi civilszervezet létrehozása.	2012.	100 eFt	Önkormányzati forrás

8. Mellékletek

1. számú melléklet: jogszabályi háttér

1. 2009. évi LIII. törvény a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, Aarhusban, 1998. június 25-én elfogadott Egyezményhez kapcsolódó szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartásról szóló, Kijevben, 2003. május 21-én elfogadott Jegyzőkönyv kihirdetéséről
2. 2008. évi V. törvény a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról szóló Stockholmi Egyezmény kihirdetéséről
3. 2007. évi CLXV. törvény a Londonban, 2001. március 23-án kelt, a bunkerolaj-szennyezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősségről szóló 2001. évi nemzetközi egyezmény kihirdetéséről
4. 2007. évi XXI. törvény a nagy távolságra jutó, országhatárokon áttérjedő levegőszennyezésről szóló 1979. évi Genfi Egyezményhez csatolt, a nehézfémekről szóló, Aarhusban, 1998. június 24-én elfogadott Jegyzőkönyv kihirdetéséről
5. 2005. évi XV. törvény az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek kereskedelméről
6. 2004. évi CVIII. törvény a nagy távolságra jutó, országhatárokon áttérjedő levegőszennyezésről szóló 1979. évi Genfi Egyezményhez kapcsolódó, a kénkibocsátások további csökkentéséről szóló, Oslóban, 1994. június 14-én elfogadott Jegyzőkönyv kihirdetéséről
7. 2003. évi LXXXIX. törvény a környezetterhelési díjról
8. 2001. évi XCVII. törvény a Magyar Köztársaságnak az Európai Környezetvédelmi Ügynökségben és az Európai Környezeti Tájékoztató és Megfigyelő Hálózatban való részvételéről szóló Megállapodás kihirdetéséről
9. 2001. évi LXXXI. törvény a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, Aarhusban, 1998. június 25-én elfogadott Egyezmény kihirdetéséről
10. 2001. évi LXXVI. törvény a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség keretében a kiégett fűtőelemek kezelésének biztonságáról és a radioaktív hulladékok kezelésének biztonságáról létrehozott közös egyezmény kihirdetéséről
11. 2001. évi X. törvény a hajókról történő szennyezés megelőzéséről szóló 1973. évi nemzetközi egyezmény és az ahhoz csatolt 1978. évi Jegyzőkönyv („MARPOL 1973/1978.”) kihirdetéséről
12. 2000. évi XLIII. törvény a hulladékgyűjtésről
13. 1995. évi LXXXII. törvény az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény kihirdetéséről
14. 1995. évi LXXXI. törvény a Biológiai Sokféleség Egyezmény kihirdetéséről
15. 1995. évi LVI. törvény a környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról

16. 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól
17. 1987. évi 8. törvényerejű rendelet a nukleáris anyagok fizikai védelméről szóló egyezmény kihirdetéséről
18. 1976. évi 20. törvényerejű rendelet a hulladékkal és egyéb anyagokkal való tengerszennyezés megelőzéséről szóló egyezmény kihirdetéséről
19. 1976. évi 12. törvényerejű rendelet a rákkeltő anyagok és hordozók által előidézett ártalmak elleni védekezésről és ezek ellenőrzéséről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1974. évi 59. ülészakán, 1974. június 24-én elfogadott egyezmény kihirdetéséről
20. 1972. évi 28. törvényerejű rendelet a nukleáris és más tömegpusztító fegyverek tengerfenéken és óceánfenéken, valamint ezek alattajában való elhelyezésének tilalmáról, az Egyesült Nemzetek Szervezete Közgyűlésének XXV. ülészakán 1970. december 7-én elfogadott szerződés kihirdetéséről
21. 123/2009. (VI. 12.) Korm. rendelet az egyes veszélyes anyagok és veszélyes készítmények kivitelével, illetve behozatalával összefüggő bejelentési eljárás részletes szabályairól
22. 96/2009. (IV. 24.) Korm. rendelet a 2008-2012 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Kiosztási Lista kihirdetéséről
23. 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet a fás szárú növények védelméről
24. 345/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet a közúti járművek típusjóváhagyásával kapcsolatos egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságokról
25. 310/2008. (XII. 20.) Korm. rendelet az ózonréteget lebontó anyagokkal és egyes fluortartalmú üvegházhatású gázokkal kapcsolatos tevékenységekről
26. 181/2008. (VII. 8.) Korm. rendelet az elemek és az akkumulátorok hulladékainak visszavételéről
27. 139/2008. (V. 16.) Korm. rendelet a Környezet és Energia Operatív Program derogációs projektek kamattámogatásának igényléséről, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes feltételeiről
28. 18/2008. (II. 1.) Korm. rendelet a Magyar Köztársaság Kormánya és a Szlovák Köztársaság Kormánya között a Szlovák Köztársaság államterületén található földterületeknek az Ipoly határfolyón, Ipolytölgyes és Malé Kosihy települések térségében felépítésre kerülő hallépcső létesítése és üzemeltetése céljából történő ideiglenes igénybeviteléről szóló, jegyzékváltás útján létrejött Megállapodás kihirdetéséről
29. 90/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet a környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről
30. 78/2007. (IV. 24.) Korm. rendelet a környezeti alapnyilvántartásról
31. 347/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről
32. 214/2006. (X. 31.) Korm. rendelet a környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) részt vevő szervezetek nyilvántartásáról
33. 213/2006. (X. 27.) Korm. rendelet az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek kereskedelméről szóló 2005. évi XV. törvény végrehajtásának egyes szabályairól

34. 195/2006. (IX. 25.) Korm. rendelet a nagy távolságra jutó, országhatárokon áterjedő levegőszennyezésről szóló, 1979. évi Genfi Egyezményhez kapcsolódó, a savasodás, az eutrofizáció és a talaj közeli ózon csökkentéséről szóló, 1999. december 1-jén, Göteborgban aláírt Jegyzőkönyv kihirdetéséről
35. 93/2006. (IV. 18.) Korm. rendelet a környezetvédelmi célú pénzügyi eszközökről (LIFE) szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2000. július 17-ei 1655/2000/EK rendelete végrehajtásához szükséges egyes intézkedésekről
36. 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről
37. 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról
38. 311/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet a nyilvánosság környezeti információkhoz való hozzáféréseinek rendjéről
39. 183/2005. (IX. 13.) Korm. rendelet az üvegházhatású gázok kibocsátásával kapcsolatos hitelesítési tevékenység személyi és szakmai feltételeiről
40. 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról
41. 340/2004. (XII. 22.) Korm. rendelet a környezetvédelmi és vízügyi miniszter irányítása alá tartozó szervek feladat- és hatáskörének felülvizsgálatáról
42. 305/2004. (XI. 13.) Korm. rendelet az ózonréteget lebontó anyagokról szóló, Montrealban, 1987. szeptember 16. napján aláírt Jegyzőkönyv módosításainak kihirdetéséről
43. 300/2004. (XI. 2.) Korm. rendelet a Magyar Köztársaság Kormánya és az Oroszországi Föderáció Kormánya között a környezetvédelmi együttműködésről szóló, Moszkvában, 2002. december 20-án aláírt Egyezmény kihirdetéséről
44. 280/2004. (X. 20.) Korm. rendelet a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről
45. 53/2003. (IV. 11.) Korm. rendelet a környezetvédelmi termékdíjmentesség, a termékdíj visszaigénylésének és átvállalásának, valamint a használt gumibronc behozatalának feltételeiről
46. 142/2001. (VIII. 8.) Korm. rendelet a háztartási gépek zajkibocsátási értékeinek feltüntetési kötelezettségéről
47. 140/2001. (VIII. 8.) Korm. rendelet egyes kültéri berendezések zajkibocsátási követelményeiről és megfelelésük tanúsításáról
48. 128/2001. (VII. 13.) Korm. rendelet az Egyesült Nemzetek Szervezetének Európai Gazdasági Bizottsága keretében létrejött, az Ipari Balesetek Országhatáron Túli Hatásairól szóló, Helsinkiben, 1992. március 17-én kelt Egyezmény kihirdetéséről
49. 98/2001. (VI. 15.) Korm. rendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről
50. 56/2001. (IV. 12.) Korm. rendelet a Magyar Köztársaság Kormánya és az Argentín Köztársaság Kormánya közötti növényvédelmi és növény-egészségügyi együttműködési egyezmény kihirdetéséről
51. 21/2001. (II. 14.) Korm. rendelet a levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról

52. 240/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet a települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtőterületük kijelöléséről
53. 74/2000. (V. 31.) Korm. rendelet a Duna védelmére és fenntartható használatára irányuló együttműködésről szóló, 1994. június 29-én, Szófiában létrehozott Egyezmény kihirdetéséről
54. 148/1999. (X. 13.) Korm. rendelet az országhatáron áttérjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló, Espoóban (Finnország), 1991. február 26. napján aláírt egyezmény kihirdetéséről
55. 22/1998. (II. 13.) Korm. rendelet a Balaton és a parti zóna nádasainak védelméről, valamint az ezeken folytatott nádgazdálkodás szabályairól
56. 176/1997. (X. 11.) Korm. rendelet a repülőterek környezetében létesítendő zajgátló védőövezetek kijelölésének, hasznosításának és megszüntetésének szabályairól
57. 101/1996. (VII. 12.) Korm. rendelet a veszélyes hulladékok országhatárokat átlépő szállításának ellenőrzéséről és ártalmatlanításáról szóló, Bázelben, 1989. március 22. napján aláírt Egyezmény kihirdetéséről
58. 93/1996. (VII. 4.) Korm. rendelet a környezetvédelmi megbízott alkalmazásának feltételéhez kötött környezethasználatok meghatározásáról
59. 90/1996. (VI. 21.) Korm. rendelet a Magyar Köztársaság Kormánya és a Közép- és Kelet-Európai Regionális Környezetvédelmi Központ Igazgatótanácsa közötti, a budapesti Regionális Központ jogállásáról szóló Megállapodás kihirdetéséről
60. 35/1990. (II. 28.) MT rendelet az ózonréteget lebontó anyagokról szóló, Montrealban 1987. szeptember 16-án aláírt jegyzőkönyv kihirdetéséről
61. 31/1990. (II. 16.) MT rendelet a sztratoszferikus ózonréteg védelméről szóló, Bécsben 1985. március 22. napján aláírt egyezmény kihirdetéséről
62. 41/2000. (XII. 20.) EüM-KöM együttes rendelet az egyes veszélyes anyagokkal, illetve veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes tevékenységek korlátozásáról
63. 61/2009. (V. 14.) FVM rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről
64. 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről
65. 43/2007. (VI. 1.) FVM rendelet a nitrátérzékeny területeknek a MePAR szerinti blokkok szintjén történő közzétételéről
66. 91/2006. (XII. 26.) GKM rendelet a csomagolás környezetvédelmi követelményeknek való megfelelése igazolásának részletes szabályairól
67. 75/2005. (IX. 29.) GKM-KvVM együttes rendelet a nem közúti mozgó gépekbe építendő belső égésű motorok gáznemű és részecskékből álló szennyezőanyag-kibocsátásának korlátozásáról
68. 18/2004. (II. 24.) GKM-KvVM-PM együttes rendelet a Környezetvédelem és Infrastruktúra Operatív Program végrehajtásában közreműködő szervezetek kijelöléséről

69. 43/2002. (VIII. 12.) HM-KvVM együttes rendelet az állami repülőterek környezetében létesítendő zajgátló védőövezetek kijelölésének, hasznosításának és megszüntetésének részletes műszaki követelményeiről
70. 24/1997. (XI. 6.) HM rendelet a Magyar Honvédség környezetvédelmi megbízottainak alkalmazási és képesítési feltételeiről
71. 7/1992. (IV. 7.) HM rendelet a honvédségi közúti járművek műszaki vizsgálatáról, valamint környezetvédelmi felülvizsgálatáról és ellenőrzéséről
72. 62/1997. (XI. 26.) IKIM rendelet földtani és bányászati követelmények a nukleáris létesítmények és a radioaktív hulladék elhelyezésére szolgáló létesítmények telepítéséhez és tervezéséhez
73. 11/1994. (III. 25.) IKM rendelet az éghető folyadékok és olvadékok tárolótartályairól
74. 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről
75. 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról
76. 21/2008. (VIII. 30.) KvVM rendelet az elemek és akkumulátorok, illetve hulladékaik kezeléséről
77. 4/2008. (II. 14.) KvVM rendelet egyes környezetvédelmi és vízügyi előirányzatok felhasználásának és ellenőrzésének szabályairól
78. 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról
79. 18/2007. (V. 10.) KvVM rendelet a felszín alatti víz és a földtani közeg környezetvédelmi nyilvántartási rendszer (FAVI) adatszolgáltatásáról
80. 4/2007. (II. 21.) KvVM rendelet az egységes környezethasználati engedélyhez kötött tevékenységekkel kapcsolatos felügyeleti díj megfizetésének részletes szabályairól
81. 40/2006. (X. 6.) KvVM rendelet a felszíni vizeket szennyező egyes veszélyes anyagok környezetminőségi határértékeiről és azok alkalmazásáról
82. 27/2005. (XII. 6.) KvVM rendelet a használt és szennyvizek kibocsátásának ellenőrzésére vonatkozó részletes szabályokról
83. 12/2005. (VI. 17.) KvVM rendelet a fokozottan védett növény-, illetve állatfajok élőhelyén és élőhelye körüli korlátozás elrendelésének részletes szabályairól
84. 31/2004. (XII. 30.) KvVM rendelet a felszíni vizek megfigyelésének és állapotértékelésének egyes szabályairól
85. 30/2004. (XII. 30.) KvVM rendelet a felszín alatti vizek vizsgálatának egyes szabályairól
86. 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól
87. 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról

88. 25/2004. (XII. 20.) KvVM rendelet a stratégiai zajtérképek, valamint az intézkedési tervek készítésének részletes szabályairól
89. 10/2003. (VII. 11.) KvVM rendelet az 50 MWth és annál nagyobb névleges bemenő hőteljesítményű tüzelőberendezések működési feltételeiről és légszennyező anyagainak kibocsátási határértékeiről
90. 7/2003. (V. 16.) KvVM-GKM együttes rendelet az egyes levegőszennyező anyagok összkibocsátási határértékeiről
91. 6/2002. (XI. 5.) KvVM rendelet az ivóvízkivételre használt vagy ivóvízbázisnak kijelölt felszíni víz, valamint a halak életfeltételeinek biztosítására kijelölt felszíni vizek szennyezettségi határértékeiről és azok ellenőrzéséről
92. 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről
93. 2/2002. (VII. 9.) KvVM rendelet a titán-dioxid gyártás hulladékairól
94. 3/2002. (II. 22.) KöM rendelet a hulladékok égetésének műszaki követelményeiről, működési feltételeiről és a hulladékégetés technológiai kibocsátási határértékeiről
95. 29/2001. (XII. 23.) KöM-GM együttes rendelet egyes kültéri berendezések zajkibocsátásának korlátozásáról és a zajkibocsátás mérési módszeréről
96. 23/2001. (XI. 13.) KöM rendelet a 140 kWth és az ennél nagyobb, de 50 MWth-nál kisebb névleges bemenő hőteljesítményű tüzelőberendezések légszennyező anyagainak technológiai kibocsátási határértékeiről
97. 17/2001. (VIII. 3.) KöM rendelet a légszennyezettség és a helyhez kötött légszennyező források kibocsátásának vizsgálatával, ellenőrzésével, értékelésével kapcsolatos szabályokról
98. 15/2001. (VI. 6.) KöM rendelet az atomenergia alkalmazása során a levegőbe és vízbe történő radioaktív kibocsátásokról és azok ellenőrzéséről
99. 14/2001. (V. 9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet a légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről
100. 10/2001. (IV. 19.) KöM rendelet az egyes tevékenységek és berendezések illékony szerves vegyület kibocsátásának korlátozásáról
101. 7/2000. (V. 18.) KöM rendelet a környezetvédelmi hatósági nyilvántartás vezetésének szabályairól
102. 12/1999. (XII. 25.) KöM rendelet egyes környezetvédelmi nemzeti szabványok kötelezővé nyilvánításáról
103. 15/1998. (VI. 3.) KTM rendelet a környezetvédelmi és területfejlesztési miniszter felügyelete alatt álló szervek polgári védelemmel kapcsolatos tevékenységének irányításáról
104. 29/1997. (VIII. 29.) KTM rendelet a környezetbarát, környezetkímélő megkülönböztető jelzés használatának feltételrendszeréről
105. 20/1997. (VII. 18.) KTM-NM-FM-KHVM együttes rendelet a Garé község külterületén lévő hulladéklerakó és környezete talaj- és vízszennyezettségi határértékeinek megállapításáról

106. 19/1997. (VII. 4.) KTM rendelet az elkobzott védett természeti értékekkel kapcsolatos intézkedésekről
107. 15/1997. (V. 28.) KTM rendelet a környezeti állapotvizsgáló szakértői tevékenységről
108. 12/1996. (VII. 4.) KTM rendelet a környezetvédelmi felülvizsgálat végzéséhez szükséges szakmai feltételekről és a feljogosítás módjáról, valamint a felülvizsgálat dokumentációjának tartalmi követelményeiről
109. 11/1996. (VII. 4.) KTM rendelet a környezetvédelmi megbízott alkalmazási és képesítési feltételeiről
110. 10/1995. (IX. 28.) KTM rendelet a környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról szóló 1995. évi LVI. törvény végrehajtásáról
111. 9/1995. (VIII. 31.) KTM rendelet a motorbenzinek tárolásakor, töltésekor, szállításakor és áttöltésekor keletkező szénhidrogén-emisszió korlátozásáról
112. 32/1993. (XII. 23.) KTM rendelet a helyhez kötött földgázüzemű gázmotorok technológiai kibocsátási határértékeinek és azok alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról
113. 34/2001. (X. 12.) KöViM rendelet a 2001. évi X. törvénnyel kihirdetett, a hajókról történő szennyezés megelőzéséről szóló 1973. évi nemzetközi egyezmény és az ahhoz csatolt 1978. évi Jegyzőkönyv („MARPOL 1973/1978.”) mellékleteinek kihirdetéséről
114. 103/2008. (VII. 11.) AB határozat jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő
115. 11/2005. (IV. 5.) AB határozat jogszabályok és az állami irányítás egyéb jogi eszköze alkotmányellenességének megállapítása és megsemmisítése, valamint mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség iránt benyújtott indítványok alapján - dr. Harmathy Attila alkotmánybíró különvéleményével - meghozta a következő
116. 46/1998. (XI. 13.) AB határozat jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő
117. 14/1998. (V. 8.) AB határozat jogszabály és állami irányítás egyéb jogi eszköze alkotmányellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt benyújtott indítványok alapján meghozta a következő
118. 27/1995. (V. 15.) AB határozat jogszabály és az állami irányítás egyéb jogi eszköze alkotmányellenességének utólagos vizsgálata során meghozta a következő
119. 28/1994. (V. 20.) AB határozat jogszabály alkotmányellenessége utólagos vizsgálatára, valamint mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megszüntetésére irányuló indítvány tárgyában - Dr. Ádám Antal és Dr. Tersztyánszky Ödön alkotmánybíró különvéleményével - meghozta a következő
120. 132/2003. (XII. 11.) OGY határozat a 2003-2008. közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról
121. 113/2003. (X. 27.) OGY határozat a nagy távolságra jutó, országhatárokon áttekintő levegőszennyezésről szóló 1979. évi Genfi Egyezményhez kapcsolódó, a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyezőanyagok (POP) légköri kibocsátásának csökkentéséről szóló, Aarhusban, 1998. június 24-én elfogadott jegyzőkönyv megerősítéséről

122. 59/2001. (IX. 7.) OGY határozat a nagy távolságra jutó, országhatárokon áterjedő levegőszennyezésről szóló 1979. évi Genfi Egyezményhez kapcsolódó, a kénkibocsátások további csökkentéséről szóló, Oslóban, 1994. június 14-én elfogadott Jegyzőkönyv megerősítéséről
123. 58/2001. (IX. 7.) OGY határozat a Magyar Köztársaságnak az Európai Környezetvédelmi Ügynökségben és az Európai Környezeti Információs és Megfigyelő Hálózatban való részvételéről szóló Megállapodás megerősítéséről
124. 59/2000. (VI. 16.) OGY határozat a Szamos és a Tisza folyót ért cianid és nehézfém szennyezés okozta ökológiai szükséghelyzet orvoslására
125. 1117/2001. (X. 19.) Korm. határozat a Nemzeti Környezetvédelmi Program második tervezési időszakára (2003-2008.) vonatkozó koncepcióról
126. 2178/2001. (VII. 13.) Korm. határozat a Magyar Köztársaság Kormánya és a Bolgár Köztársaság Kormánya között a környezetvédelem terén való együttműködésről szóló Megállapodás utólagos jóváhagyásáról
127. 2115/2001. (V. 18.) Korm. határozat a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyezőanyagokról szóló Stockholmi Egyezmény aláírásáról
128. 2022/2000. (II. 4.) Korm. határozat a Ráckevei (Soroksári)-Duna-ág vízminőségének javításáról
129. 2253/1999. (X. 7.) Korm. határozat a Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Programról és a bevezetéséhez szükséges intézkedésekről
130. 2004/2. Nemzetközi Szerződés a pénzügyminisztertől a Duna szennyezettségének csökkentését célzó projekt előkészítéséhez a Magyar Köztársaságnak a Globális Környezetvédelmi Alap által a Világbank közvetítésével nyújtandó támogatásról szóló, levélváltás útján létrejött megállapodás közzétételéről
131. 2002/2. Nemzetközi Szerződés a környezetvédelmi minisztertől Megállapodás a Magyar Köztársaság Kormánya és a Bolgár Köztársaság Kormánya között a környezetvédelem terén való együttműködésről
132. 2001/9. Nemzetközi Szerződés a környezetvédelmi minisztertől egyezmény a Magyar Köztársaság Kormánya és Románia Kormánya között a környezet védelme terén való együttműködésről
133. 1999/17. Nemzetközi Szerződés a környezetvédelmi minisztertől Egyezmény a Magyar Köztársaság Kormánya és a Szlovák Köztársaság Kormánya között a környezetvédelem és természetvédelem terén való együttműködésről
134. 1996/14. Nemzetközi Szerződés a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztériumtól Globális Környezeti Alap Letéti Alapja Segélymegállapodás (Ózonkárosító anyagok kiváltása projekt) amely létrejött a Magyar Köztársaság és a Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bank mint a Globális Környezeti Letéti Alap Végrehajtó Ügynöksége között.
135. 1994/18. Nemzetközi Szerződés a környezetvédelmi és területfejlesztési minisztertől MEGÁLLAPODÁS az európai denevérfajok populációinak megőrzéséről
136. 1994/16. Nemzetközi Szerződés a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztériumtól JEGYZÉKVÁLTÁS a Németországi Szövetségi Köztársaság Kormánya és a Magyar Köztársaság Kormánya közötti a „Tanácsadás a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztériumnak” nevű projektről

137. 1993/19. Nemzetközi Szerződés a környezetvédelmi és területfejlesztési minisztertől
MEGÁLLAPODÁS a Magyar Köztársaság Kormánya és a Török Köztársaság Kormánya között a környezetvédelem területén folytatandó együttműködésről
138. 1993/11. Nemzetközi Szerződés a környezetvédelmi és területfejlesztési minisztertől
EGYEZMÉNY a Magyar Köztársaság Kormánya és Ukrajna Kormánya közötti környezetvédelmi és területfejlesztési együttműködésről
139. 1993/10. Nemzetközi Szerződés a környezetvédelmi és területfejlesztési minisztertől
EGYEZMÉNY a Magyar Köztársaság Kormánya és a Németországi Szövetségi Köztársaság Kormánya között a környezetvédelem területén folytatandó együttműködésről
140. 1991/16. Nemzetközi Szerződés a külügyminisztertől Megállapodás a környezetvédelmi együttműködésről a Magyar Köztársaság Kormánya és a Norvég Királyság Kormánya között
141. 1991/1. Nemzetközi Szerződés a környezetvédelmi és területfejlesztési minisztertől
EGYEZMÉNY a Tisza és mellékfolyóinak szennyezés elleni védelméről
142. 1990/11. Nemzetközi Szerződés a környezetvédelmi minisztertől A Magyar Köztársaság Kormánya és a Belga Királyság Kormánya között létrejött KÖRNYEZETVÉDELMI MEGÁLLAPODÁS
143. 1990/7. Nemzetközi Szerződés a környezetvédelmi minisztertől EGYEZMÉNY az európai vadon élő növények, állatok és természetes élőhelyeik védelméről
144. 1990/6. Nemzetközi Szerződés a környezetvédelmi és vízgazdálkodási minisztertől
EGYEZMÉNY a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság Képviseletének Szövetségi Végrehajtó Tanácsa Között a Dráva folyó közösérdekű szakaszának hasznosításáról
145. 1990/5. Nemzetközi Szerződés a környezetvédelmi és vízgazdálkodási minisztertől
EGYEZMÉNY a Magyar Köztársaság Kormánya és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségének Kormánya között a környezetvédelem területén folytatandó együttműködésről
146. 1985/17. Nemzetközi Szerződés az Országos Környezet és Természetvédelmi Hivatal elnökétől SZERZŐDÉS a Magyar Népköztársaság és az Osztrák Köztársaság között a környezetvédelem területén való együttműködésről
147. 1985/15. Nemzetközi Szerződés a közlekedési minisztertől a hajók által okozott szennyezés megelőzéséről szóló 1973. évi nemzetközi egyezmény és az ahhoz csatolt 1978. évi jegyzőkönyv („MARPOL 1973/1978.”)
148. 1984/8. Nemzetközi Szerződés az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal elnökétől A nagy távolságra jutó, országhatárokon áttérjedő levegőszennyezésre vonatkozó, Genfben, az 1979. évi november hó 13. napján aláírt NEMZETKÖZI EGYEZMÉNY
149. 7/2009. (VI. 26.) KvVM utasítás a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról
150. 8002/2005. (MK 138.) KvVM tájékoztató a nyílt karszt területek külterületi jegyzékéről

151. 1/2004. Közigazgatási jogegységi határozat az ügy érdemében hozott környezetvédelmi engedély megadásáról vagy elutasításáról szóló határozat bírósági felülvizsgálhatóságáról
152. 25/2002. Számveteli kérdés Vállalkozásunk egyik telephelyén éveken keresztül környezetszennyező tevékenységet folytatott. E tevékenységet megszüntettük, és hatósági határozat felszólítása alapján - egy külön e célra létrehozott berendezés segítségével - megkezdtük telephelyünk szennyvíz- és talajtisztítását (amely előreláthatólag 10 évig tart). A szennyvíz- és a talajtisztítás céljára létrehozott berendezés nem szolgálja közvetlenül a vállalalkozási tevékenységet, hiszen annak előállítás és üzemeltetése csak pótlólagos ráfordításokat okoz(ott) vállalkozásunk számára. Ezt támasztja alá az is, hogy külön támogatást kapott vállalkozásunk a berendezés létrehozására. Mindezek alapján felmerült, hogy az a gyakorlat, mely szerint az eszközt a tárgyi eszközök között mutatjuk ki, és a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvényben meghatározott mértékű terv szerinti értékcsökkenési leírást számolunk el utána, helyes-e?
153. 2007/72. Adózási kérdés alumínium italos dobozok felhasználásával végzett tevékenység adójogi minősítése
154. 1999/150. Adózási kérdés a hálózatfejlesztési hozzájárulások áfa-kötelezettsége
155. 1998/70. Adózási kérdés céltartalék a társasági adóban
156. 1998/52. Adózási kérdés környezetvédelmi kötelezettség fedezetére képzett céltartalék társasági adóalapot csökkentő korrekciójáról

2. számú melléklet: Megkeresések - válaszok

Tárgy: Rinya Menti Kistérség tizenkét település környezetvédelmi programjának felülvizsgálata

Témafelelős: Pál Attila

Tel: 30/684-4114, 20/4289-128

Dátum: 2009. július 29.

Ikt.sz.: 0012-1/2009

Dunántúli Regionális Vízmű Zrt.

Nagyatád

Zrínyi u. 48.

7500

Tisztelt Cím!

A Rinya Menti Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás (7500 Nagyatád, Baross Gábor u. 9.) megbízása alapján társaságunk készíti az alábbi a települések - vonatkozó jogszabály szerint megalkotott - környezetvédelmi programjának felülvizsgálatát:

Sorszám	Település
1.	Beleg
2.	Bolhás
3.	Görgeteg
4.	Kisbajom
5.	Lábod
6.	Nagyatád

7.	Nagykorpád
8.	Ötvöskónyi
9.	Segesd
10.	Somogyszob
11.	Szabás
12.	Tarany

A jelenleg folyó előkészítő fázisban kérjük írásbeli állásfoglalásukat az illetékességi körükbe tartozó jogszabályi követelményekre (a jogszabályhely pontos megjelölésével), a térség, illetve az egyes települések környezetvédelme szempontjából jelentős ágazati tervek, fejlesztési koncepciókra és programokra, intézkedésekre, valamint azok tervezett időbeli lefolyásának alakulására vonatkozóan.

Továbbá, várjuk szíves válaszaikat (településekre lebontva) az alábbiakban feltett konkrét kérdésekre is:

- Szíveskedjenek tájékoztatni az egyes települések vízellátását, illetve szennyvíz elvezetését ellátó **közmű hálózat főbb műszaki paramétereit** (jellemző anyag, átmérő, hossz, stb.), a vonatkozó vízjogi üzemeltetési engedélyek számának feltüntetésével.
- Szíveskedjenek megadni az egyes településekre vonatkozóan, hogy a település **vízellátását, szennyvízelvezetését helyi térségi, vagy regionális főmű látja-e el.**
- Mennyi az **elfogyasztott víz, illetve kibocsátott szennyvíz mennyisége** településenként?
- Előfordulnak-e **vízminőségi, problémák** az egyes településeken? Ha igen, erre vonatkozóan évente hány **fogyasztói bejelentés** érkezik?
- Szíveskedjenek megadni az egyes **víz kivételi, víznyerő helyek**, vízjogi üzemeltetési engedélyben meghatározott főbb paramétereit (max kitermelhető vízmennyiség, évente kitermelhető vízmennyiség, műszaki paraméterek stb.).
- Szíveskedjenek megadni a **szennyvíztisztító telep(ek)** vízjogi üzemeltetési engedélyben meghatározott **főbb paramétereit** (hidraulikai, biológiai kapacitás műszaki paraméterek stb.).

- Melyek az elmúlt öt év legjelentősebb, **vízi közművel kapcsolatos fejlesztéseik, eredményeik?**

Továbbá várunk minden olyan, Önök által szükségesnek tartott információt, amellyel a települési környezetvédelmi programok a környezet védelméről szóló törvényben leírtakkal összhangban elősegítik az emberi egészség védelmét, valamint a természeti erőforrások és értékek megőrzését és fenntartható használatát.

Véleményeiket, válaszaikat szíveskedjenek részünkre 30 napon belül eljuttatni.

Üdvözlettel:

Pál Attila
cégvezető

Tárgy: Rinya Menti Kistérség tizenkét település környezetvédelmi programjának felülvizsgálata

Témafelelős: Pál Attila

Tel: 30/684-4114, 20/4289-128

Dátum: 2009. július 29.

Ikt.sz.: 0012-2/2009

Dél-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság

Pécs

Köztársaság tér 7.

7602

Tisztelt Cím!

A Rinya Menti Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás (7500 Nagyatád, Baross Gábor u. 9.) megbízása alapján társaságunk készíti az alábbi a települések - vonatkozó jogszabály szerint megalkotott - környezetvédelmi programjának felülvizsgálatát:

Sorszám	Település
1.	Beleg
2.	Bolhás
3.	Görgeteg
4.	Kisbajom
5.	Lábod
6.	Nagyatád
7.	Nagykorpád
8.	Ötvöskónyi
9.	Segesd
10.	Somogyszob
11.	Szabás

A jelenleg folyó előkészítő fázisban kérjük írásbeli állásfoglalásukat az illetékességi körükbe tartozó jogszabályi követelményekre (a jogszabályhely pontos megjelölésével), a térség, illetve az egyes települések környezetvédelme szempontjából jelentős ágazati tervek, fejlesztési koncepciókra és programokra, intézkedésekre, valamint azok tervezett időbeli lefolyásának alakulására vonatkozóan.

Továbbá, várjuk szíves válaszaikat (településekre lebontva) az alábbiakban feltett konkrét kérdésekre is:

- Találhatók-e az egyes településeken **feltárt vízbázisok, érzékeny vízbázisok, távlati vízbázisok**? Ha igen, ezek védőidom kijelölése megtörtént, illetve folyamatban van-e?
- Előfordultak az elmúlt öt évben az egyes településeken **vízminőség-védelmi, belvízvédelmi vagy árvízvédelmi problémák, káresetek**? Ha igen hol, milyen jellegűek, esetleges további előfordulásokhoz fejlesztés szükséges-e?
- Melyek az elmúlt öt év legjelentősebb, **vízgazdálkodással kapcsolatos fejlesztéseik, eredményeik**?
- Várjuk szíves információjukat az egyes településekre, illetve a térségre vonatkozóan rendelkezésre álló **talajvízszint adatokról és vízhasználatokról** (vízkivétel vízbevezetés ivó és szennyvíz mennyiségi adatok).

Továbbá várunk minden olyan, Önök által szükségesnek tartott információt, amellyel a települési környezetvédelmi programok a környezet védelméről szóló törvényben leírtakkal összhangban elősegítik az emberi egészség védelmét, valamint a természeti erőforrások és értékek megőrzését és fenntartható használatát.

Véleményeiket, válaszaikat szíveskedjenek részünkre 30 napon belül eljuttatni.

Üdvözlettel:

Pál Attila
cégvezető

Tárgy: Rinya Menti Kistérség tizenkét település környezetvédelmi programjának felülvizsgálata

Témafelelős: Pál Attila

Tel: 30/684-4114, 20/4289-128

Dátum: 2009. július 29.

Ikt.sz.: 0012-3/2009

Somogy Megyei MgSzH

Kaposvár

Csokonai u. 3.

7400

Tisztelt Cím!

A Rinya Menti Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás (7500 Nagyatád, Baross Gábor u. 9.) megbízása alapján társaságunk készíti az alábbi a települések - vonatkozó jogszabály szerint megalkotott - környezetvédelmi programjának felülvizsgálatát:

Sorszám	Település
1.	Beleg
2.	Bolhás
3.	Görgeteg
4.	Kisbajom
5.	Lábod
6.	Nagyatád
7.	Nagykorpád
8.	Ötvöskőnyi
9.	Segesd
10.	Somogyszob

11.	Szabás
12.	Tarany

A jelenleg folyó előkészítő fázisban kérjük írásbeli állásfoglalásukat az illetékességi körükbe tartozó jogszabályi követelményekre (a jogszabályhely pontos megjelölésével), a térség, illetve az egyes települések környezetvédelme szempontjából jelentős ágazati tervekre, fejlesztési koncepciókra és programokra, intézkedésekre, valamint azok tervezett időbeli lefolyásának alakulására vonatkozóan.

Továbbá, várjuk szíves válaszaikat (településekre lebontva) az alábbiakban feltett konkrét kérdésekre is:

- Szíveskedjenek megadni településenként a **települések erdőterületeinek** nagyságát, típusát, állapotát, jogviszonyait.
- Szíveskedjenek tájékoztatást adni a térség **erdőgazdálkodásának jellemző problémáiról**.
- Szíveskedjenek tájékoztatást adni a térség, illetve az egyes települések jellemző **talajvédelmi problémáiról**, illetve az ezek **megoldásával kapcsolatos tervekről, intézkedésekről**.
- Melyek az elmúlt öt év legjelentősebb, **szakterületükhöz kapcsolódó fejlesztéseik, eredményeik?**

Továbbá várunk minden olyan, Önök által szükségesnek tartott információt, amellyel a települési környezetvédelmi programok a környezet védelméről szóló törvényben leírtakkal összhangban elősegítik az emberi egészség védelmét, valamint a természeti erőforrások és értékek megőrzését és fenntartható használatát.

Véleményeiket, válaszaikat szíveskedjenek részünkre 30 napon belül eljuttatni.

Üdvözlettel:

Pál Attila
cégvezető

Tárgy: Rinya Menti Kistérség tizenkét település környezetvédelmi programjának felülvizsgálata

Témafelelős: Pál Attila

Tel: 30/684-4114, 20/4289-128

Dátum: 2009. július 29.

Ikt.sz.: 0012-4/2009

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság

Pécs

Pf.: 312.

7602

Tisztelt Cím!

A Rinya Menti Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás (7500 Nagyatád, Baross Gábor u. 9.) megbízása alapján társaságunk készíti az alábbi a települések - vonatkozó jogszabály szerint megalkotott - környezetvédelmi programjának felülvizsgálatát:

Sorszám	Település
1.	Beleg
2.	Bolhás
3.	Görgeteg
4.	Kisbajom
5.	Lábod
6.	Nagyatád
7.	Nagykorpád
8.	Ötvöskőnyi
9.	Segesd
10.	Somogyszob

11.	Szabás
12.	Tarany

A jelenleg folyó előkészítő fázisban kérjük írásbeli állásfoglalásukat az illetékességi körükbe tartozó jogszabályi követelményekre (a jogszabályhely pontos megjelölésével), a térség, illetve az egyes települések környezetvédelme szempontjából jelentős ágazati tervek, fejlesztési koncepciókra és programokra, intézkedésekre, valamint azok tervezett időbeli lefolyásának alakulására vonatkozóan.

Továbbá, várjuk szíves válaszaikat (településekre lebontva) az alábbiakban feltett konkrét kérdésekre is:

- Szíveskedjenek tájékoztatást adni az egyes települések **természetvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területeivel, értékeivel** kapcsolatban, azok helyrajzi számának, természetvédelmi kategóriájának megjelölésével.
- Kérjük szíves tájékoztatásukat a térség, illetve az egyes területek **ökológiai állapotával** kapcsolatban.
- Melyek a térség, illetve az egyes települések **legfőbb természetvédelmi problémái**? Várjuk szíves tájékoztatásukat a problémák megoldására vonatkozó tervekről intézkedésekről.
- Melyek az elmúlt öt év legjelentősebb, **szakterületükhöz kapcsolódó fejlesztéseik, eredményeik**?

Továbbá várunk minden olyan, Önök által szükségesnek tartott információt, amellyel a települési környezetvédelmi programok a környezet védelméről szóló törvényben leírtakkal összhangban elősegítik az emberi egészség védelmét, valamint a természeti erőforrások és értékek megőrzését és fenntartható használatát.

Véleményeiket, válaszaikat szíveskedjenek részünkre 30 napon belül eljuttatni.

Üdvözlettel:

Pál Attila
cégvezető

Tárgy: Rinya Menti Kistérség tizenkét település környezetvédelmi programjának felülvizsgálata

Témafelelős: Pál Attila

Tel: 30/684-4114, 20/4289-128

Dátum: 2009. július 29.

Iktasz.: 0012-5/2009

Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

Pécs

Papnövelde u. 13.

7621

Tisztelt Cím!

A Rinya Menti Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás (7500 Nagyatád, Baross Gábor u. 9.) megbízása alapján társaságunk készíti az alábbi a települések - vonatkozó jogszabály szerint megalkotott - környezetvédelmi programjának felülvizsgálatát:

Sorszám	Település
1.	Beleg
2.	Bolhás
3.	Görgeteg
4.	Kisbajom
5.	Lábod
6.	Nagyatád
7.	Nagykorpád
8.	Ötvöskőnyi
9.	Segesd
10.	Somogyszob

11.	Szabás
12.	Tarany

A jelenleg folyó előkészítő fázisban kérjük írásbeli állásfoglalásukat az illetékességi körükbe tartozó jogszabályi követelményekre (a jogszabályhely pontos megjelölésével), a térség, illetve az egyes települések környezetvédelme szempontjából jelentős ágazati tervekre, fejlesztési koncepciókra és programokra, intézkedésekre, valamint azok tervezett időbeli lefolyásának alakulására vonatkozóan.

Továbbá, várjuk szíves válaszaikat (településekre lebontva) az alábbiakban feltett konkrét kérdésekre is:

- Szíveskedjenek megadni településenként a **hulladékkal kapcsolatos adatszolgáltatásra (termelők, szállítók kezelők), levegőtisztaság védelmi adatszolgáltatásra kötelezettek, valamint hulladékgazdálkodási terv készítésére kötelezettek** vállalkozások számát.
- Szíveskedjenek megadni településenként a **jelentősebb zajkibocsátókat**. Volt-e panasz, bejelentés, bírságkiszabás ezekkel kapcsolatban az elmúlt öt évben?
- Kérjük szíves tájékoztatásukat a **térség levegőminőségi állapotának változásáról** az elmúlt öt év viszonylatában.
- Melyek a térség **legjelentősebb levegő, víz, talajszennyezői illetve zajkibocsátói?**
- Volt-e az elmúlt öt évben **jelentősebb környezetszennyezés** a fenti települések valamelyikén? Ha igen, kérjük ezekkel kapcsolatos rövid tájékoztatásukat.
- Melyek az elmúlt öt év legjelentősebb, **szakterületükhöz kapcsolódó fejlesztéseik, eredményeik?**

Továbbá várunk minden olyan, Önök által szükségesnek tartott információt, amellyel a települési környezetvédelmi programok a környezet védelméről szóló törvényben leírtakkal összhangban elősegítik az emberi egészség védelmét, valamint a természeti erőforrások és értékek megőrzését és fenntartható használatát.

Véleményeiket, válaszaikat szíveskedjenek részünkre 30 napon belül eljuttatni.

Üdvözlettel:

Pál Attila
cégvezető

Tárgy: Rinya Menti Kistérség tizenkét település környezetvédelmi programjának felülvizsgálata

Témafelelős: Pál Attila

Tel: 30/684-4114, 20/4289-128

Dátum: 2009. július 29.

Ikt.sz.: 0012-6/2009

Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat

Nagyatád

Baross Gábor u. 5.

7500

Tisztelt Cím!

A Rinya Menti Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás (7500 Nagyatád, Baross Gábor u. 9.) megbízása alapján társaságunk készíti az alábbi a települések - vonatkozó jogszabály szerint megalkotott - környezetvédelmi programjának felülvizsgálatát:

Sorszám	Település
1.	Beleg
2.	Bolhás
3.	Görgeteg
4.	Kisbajom
5.	Lábod
6.	Nagyatád
7.	Nagykorpád
8.	Ötvöskőnyi
9.	Segesd
10.	Somogyszob

11.	Szabás
12.	Tarany

A jelenleg folyó előkészítő fázisban kérjük írásbeli állásfoglalásukat az illetékességi körükbe tartozó jogszabályi követelményekre (a jogszabályhely pontos megjelölésével), a térség, illetve az egyes települések környezetvédelme szempontjából jelentős ágazati tervek, fejlesztési koncepciókra és programokra, intézkedésekre, valamint azok tervezett időbeli lefolyásának alakulására vonatkozóan.

Továbbá, várjuk szíves válaszaikat (településekre lebontva) az alábbiakban feltett konkrét kérdésekre is:

- Kérjük szíves tájékoztatásukat, hogy az előfordult-e az egyes településeken **ivóvíz fürdővíz, használati melegvíz** vagy egyéb a t. Cím által ellenőrzött környezeti elemmel kapcsolatos probléma. Ha igen melyek voltak azok?
- Hogyan **változtak** az egyes t. Cím által ellenőrzött helyek **minőségi paraméterei** az elmúlt öt évben? Ismertek-e az esetleges változások okai?
- Melyek az elmúlt öt év legjelentősebb, **szakterületükhöz kapcsolódó fejlesztéseik, eredményeik?**

Továbbá várunk minden olyan, Önök által szükségesnek tartott információt, amellyel a települési környezetvédelmi programok a környezet védelméről szóló törvényben leírtakkal összhangban elősegítik az emberi egészség védelmét, valamint a természeti erőforrások és értékek megőrzését és fenntartható használatát.

Véleményeiket, válaszaikat szíveskedjenek részünkre 30 napon belül eljuttatni.

Üdvözlettel:

Pál Attila
cégvezető

Tárgy: Rinya Menti Kistérség tizenkét település környezetvédelmi programjának felülvizsgálata

Témafelelős: Pál Attila

Tel: 30/684-4114, 20/4289-128

Dátum: 2009. július 29.

Ikt.sz.: 0012-7/2009

Mecsek-Dráva Önkormányzati Társulás

Pécs

Siklósi út 52.

7632

Tisztelt Cím!

A Rinya Menti Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás (7500 Nagyatád, Baross Gábor u. 9.) megbízása alapján társaságunk készíti az alábbi a települések - vonatkozó jogszabály szerint megalkotott - környezetvédelmi programjának felülvizsgálatát:

Sorszám	Település
1.	Beleg
2.	Bolhás
3.	Görgeteg
4.	Kisbajom
5.	Lábod
6.	Nagyatád
7.	Nagykorpád
8.	Ötvöskőnyi
9.	Segesd
10.	Somogyszob

11.	Szabás
12.	Tarany

A jelenleg folyó előkészítő fázisban kérjük írásbeli állásfoglalásukat az illetékességi körükbe tartozó jogszabályi követelményekre (a jogszabályhely pontos megjelölésével), a térség, illetve az egyes települések környezetvédelme szempontjából jelentős ágazati tervek, fejlesztési koncepciókra és programokra, intézkedésekre, valamint azok tervezett időbeli lefolyásának alakulására vonatkozóan.

Továbbá, várjuk szíves válaszaikat (településekre lebontva) az alábbiakban feltett konkrét kérdésekre is:

- Kérjük szíves tájékoztatásukat a Mecsek-Dráva Hulladék Gazdálkodási Projekt és a Mecsek-Dráva Rekultivációs Projekt főbb célkitűzéseivel, a fejlesztések jelenlegi helyzetével kapcsolatban.
- Szíveskedjenek tájékoztatni, hogy a projekt megvalósítása az egyes településeket milyen formában érinti.

Továbbá várunk minden olyan, Önök által szükségesnek tartott információt, amellyel a települési környezetvédelmi programok a környezet védelméről szóló törvényben leírtakkal összhangban elősegítik az emberi egészség védelmét, valamint a természeti erőforrások és értékek megőrzését és fenntartható használatát.

Véleményeiket, válaszaikat szíveskedjenek részünkre 30 napon belül eljuttatni.

Üdvözlettel:

Pál Attila
cégvezető

Tárgy: Rinya Menti Kistérség tizenkét település környezetvédelmi programjának felülvizsgálata

Témafelelős: Pál Attila

Tel: 30/684-4114, 20/4289-128

Dátum: 2009. július 29.

Iktasz.: 0012-8/2009

Somogy Megyei Önkormányzat

Kaposvár

Csokonai u. 3.

7400

Tisztelt Cím!

A Rinya Menti Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás (7500 Nagyatád, Baross Gábor u. 9.) megbízása alapján társaságunk készíti az alábbi a települések - vonatkozó jogszabály szerint megalkotott - környezetvédelmi programjának felülvizsgálatát:

Sorszám	Település
1.	Beleg
2.	Bolhás
3.	Görgeteg
4.	Kisbajom
5.	Lábod
6.	Nagyatád
7.	Nagykorpád
8.	Ötvöskőnyi
9.	Segesd
10.	Somogyszob

11.	Szabás
12.	Tarany

A jelenleg folyó előkészítő fázisban kérjük írásbeli állásfoglalásukat az illetékességi körükbe tartozó jogszabályi követelményekre (a jogszabályhely pontos megjelölésével), a térség, illetve az egyes települések környezetvédelme szempontjából jelentős ágazati tervekre, fejlesztési koncepciókra és programokra, intézkedésekre, valamint azok tervezett időbeli lefolyásának alakulására vonatkozóan.

Továbbá várunk minden olyan, Önök által szükségesnek tartott információt, amellyel a települési környezetvédelmi programok a környezet védelméről szóló törvényben leírtakkal összhangban elősegítik az emberi egészség védelmét, valamint a természeti erőforrások és értékek megőrzését és fenntartható használatát.

Véleményeiket, válaszaikat szíveskedjenek részünkre 30 napon belül eljuttatni.

Üdvözlettel:

Pál Attila
cégvezető

Tárgy: Rinya Menti Kistérség tizenkét település környezetvédelmi programjának felülvizsgálata

Témafelelős: Pál Attila

Tel: 30/684-4114, 20/4289-128

Dátum: 2009. július 29.

Ikt.sz.: 0012-9/2009

Nagyatádi Körzeti Főlhivatal

Nagyatád

Pf.: 11.

7501

Tisztelt Cím!

A Rinya Menti Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás (7500 Nagyatád, Baross Gábor u. 9.) megbízása alapján társaságunk készíti az alábbi a települések - vonatkozó jogszabály szerint megalkotott - környezetvédelmi programjának felülvizsgálatát:

Sorszám	Település
1.	Beleg
2.	Bolhás
3.	Görgeteg
4.	Kisbajom
5.	Lábod
6.	Nagyatád
7.	Nagykorpád
8.	Ötvöskőnyi
9.	Segesd
10.	Somogyszob

11.	Szabás
12.	Tarany

A jelenleg folyó előkészítő fázisban kérjük írásbeli állásfoglalásukat az illetékességi körükbe tartozó jogszabályi követelményekre (a jogszabályhely pontos megjelölésével), a térség, illetve az egyes települések környezetvédelme szempontjából jelentős ágazati tervek, fejlesztési koncepciókra és programokra, intézkedésekre, valamint azok tervezett időbeli lefolyásának alakulására vonatkozóan.

Továbbá, várjuk szíves válaszukat (településekre lebontva) az alábbiakban feltett konkrét kérdésre is:

- Szíveskedjenek megadni az egyes települések jellemző területhasználatait (külterület-belterület; ezen belüli területhasználati arányok, stb.).

Továbbá várunk minden olyan, Önök által szükségesnek tartott információt, amellyel a települési környezetvédelmi programok a környezet védelméről szóló törvényben leírtakkal összhangban elősegítik az emberi egészség védelmét, valamint a természeti erőforrások és értékek megőrzését és fenntartható használatát.

Véleményeiket, válaszaikat szíveskedjenek részünkre 30 napon belül eljuttatni.

Üdvözlettel:

Pál Attila
cégvezető

Tárgy: Rinya Menti Kistérség tizenkét település környezetvédelmi programjának felülvizsgálata

Témafelelős: Pál Attila

Tel: 30/684-4114, 20/4289-128

Dátum: 2009. július 29.

Ikt.sz.: 0012-10/2009

KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGVÉDELMI HIVATAL

Pécs

Szt. István tér 15.

7624

Tisztelt Cím!

A Rinya Menti Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás (7500 Nagyatád, Baross Gábor u. 9.) megbízása alapján társaságunk készíti az alábbi a települések - vonatkozó jogszabály szerint megalkotott - környezetvédelmi programjának felülvizsgálatát:

Sorszám	Település
1.	Beleg
2.	Bolhás
3.	Görgeteg
4.	Kisbajom
5.	Lábod
6.	Nagyatád
7.	Nagykorpád
8.	Ötvöskőnyi
9.	Segesd
10.	Somogyszob

11.	Szabás
12.	Tarany

A jelenleg folyó előkészítő fázisban kérjük írásbeli állásfoglalásukat az illetékességi körükbe tartozó jogszabályi követelményekre (a jogszabályhely pontos megjelölésével), a térség, illetve az egyes települések környezetvédelme szempontjából jelentős ágazati tervek, fejlesztési koncepciókra és programokra, intézkedésekre, valamint azok tervezett időbeli lefolyásának alakulására vonatkozóan.

Továbbá, várjuk szíves válaszaikat (településekre lebontva) az alábbiakban feltett konkrét kérdésekre is:

- Szíveskedjenek tájékoztatást adni az egyes települések **kulturálisörökség védelmi szempontból kiemelten kezelendő területeivel, értékeivel** kapcsolatban, azok helyrajzi számának, védelmi kategóriájának megjelölésével.
- Kérjük szíves tájékoztatásukat azok **állapotával** kapcsolatban.
- Melyek az elmúlt öt év legjelentősebb, **szakterületükhöz kapcsolódó fejlesztéseik, eredményeik?**

Továbbá várunk minden olyan, Önök által szükségesnek tartott információt, amellyel a települési környezetvédelmi programok a környezet védelméről szóló törvényben leírtakkal összhangban elősegítik az emberi egészség védelmét, valamint a természeti erőforrások és értékek megőrzését és fenntartható használatát.

Véleményeiket, válaszaikat szíveskedjenek részünkre 30 napon belül eljuttatni.

Üdvözlettel:

Pál Attila
cégvezető

3. számú melléklet

Szöveges beszámoló a 2008. évi erdőállomány gazdálkodásról SEFAG ZRt. erdőszeteinél:

Név: SEFAG ZRt. Lábodi Vadászterület

1. Gazdálkodási jellemzők

1.2. Az erdőterületről az alábbi táblázatot kell kitölteni:

Gazdasági rendeltetésű	10382,12 ha	86,6 %
Egyéb rendeltetésű	492,79 ha	4,1 %
Összes erdő	10875,91 ha	90,7 %
Egyéb terület	1111,30 ha	9,3 %
Összes terület	11,987,21 ha	100,0 %

2. Erdőművelés

2.1. Magtermelés - csemetetermelés

2.1.1. A Lábodi Vadászterület természetes (mag) felújítást alapvetően nem végez.

Az erdőszet a fő fajokból magot illetve makkot nem gyűjtött és nem értékesített. Az erdősítésekhez szükséges makkot felvásárlásból biztosították.

A térségben Kocsányos tölgyből gyakorlatilag nem volt, Vörös tölgyből és Cserből jó közepes magtermés volt.

2.1.2. Az erdőszetnek egy engedélyezett csemetekertje a Vadaspusztai csemetekert, területe: 6,7 ha. A csemetekertet bérbe adták, jelenleg csemetét nem termelnek benne.

2.1.3. Kiültethető leltári készlet az erdőszetnél nem áll rendelkezésre, a szükséges szaporítóanyagot vásárlásból (Gyöngyöspusztai Csemetekert) biztosítják.

2.2. Erdőfelújítás

2.2.1. A teljesítés elemzése

Az erdőszet a tervezettől kissé elmaradó mennyiségben végezte első kiviteleket, de ez az erdőfelújításokban nem okoz problémát. A tarvágások termelési üteme és a letakarítás szervezettsége lehetővé tette, hogy az erdőszet az elmúlt évekhez hasonlóan a tavasszal tarvágott területeken az erdősítést is el tudják végezni. A pótlások mennyisége évek óta elmarad a tervezettől, ez valószínűleg a biztonságos tervezés miatt alakult így. A tervezés pontossága mindezekkel együtt elfogadható.

2.2.2. Az erdőfelújítás jellemző adatai:

Az első kivitelek fafajának megválasztása alapvetően az üzemtervnek megfelelő. A felújítások zöme KST fajjal készül (71 %), a kedvezőtlenebb adottságú Lábod, Rinyabesenyő és Kőkút térségében fordul elő EF (8 %) és VT (9 %) célállományú első kivitel, az esetek többségében a termőhely váltakozása miatt részterülettel, az évek óta 10 % körüli ELL (MÉ) célállomány 2008-ban mintegy 5%-ra csökkent. A sarj első kivitel és befejezés az Akác fajú erdősítésekben jellemző. A befejezett erdőfelújítások fafajaránya megfelelő, a T célállományú befejezés aránya 56 %, ami az elmúlt évhez képest jelentős növekedés. A szintén jelentős

mennyiségű Akác sarj befejezés várhatóan csökkenni fog, mivel a Lábod Rt-től átvett területek sarj felújításai lassan elfogynak, és megszűnik az arányokat lényegesen torzító hatása.

T, CS és B természetes felújítású erdőrészlet 2008-ban nem került befejezésre.

Az erdősítések állapota általában megfelelő, kismértékű javulás is jelentkezett. Az ápolásokat többnyire időben, jó minőségben elvégezték, műszaki átvételen egy-két esetben tapasztaltam, hogy az ápolással elkéstek. Az elmúlt évekhez képest az ápoltság mértéke a többéves erdősítésekben nem változott.

A tárgyévben befejezettként átvett erdőfelújítások jó minőségűek, és megfelelő fafajösszetételűek. A T célállományú erdősítések egy része elegyes, de az elegyességi felár korábbi kritériumainak megfelelő erdősítés 2008-ban nem volt.

Szankcionált erdősítési hátralék szintén nem volt.

2.3. Erdőtelepítés

Kötelezettség alatt álló területe 118,11 ha, a tenyészeti évben 16,09 ha került befejezésre, 6,1 év átfutási idővel. Az erdőtelepítésekből 3 hektár T, a többi A célállományú.

Az erdőtelepítésre még sok lehetőség van az erdészetnél. A pótlást nem tervezett, de Szabás község határában lévő EU-s telepítéseiben elvégezte az indokolt pótlásokat.

2. 4. Egyéb erdőművelési feladatok

2.4.1. Befejezett erdősítések ápolása

Az erdészet az engedélyezett befejezett ápolásokat maradéktalanul elvégezte. Az ápolások szakszerűek és indokoltak voltak.

2.4.2. Befejezett erdősítések ötéves felülvizsgálata

A revíziós erdőrészletek állapota alapvetően megfelelt a befejezés kori állapotnak. Az elegyarány eltolódás vagy célállomány megváltozása miatti visszaminősítésre, illetve visszaléptetésre nem került sor.

2.5. Károsítások

2.5.1. Erdei vadkárosítások (trendek alakulása)

Az erdészetnél vadkárosítás gyakorlatilag nincs, 1 hektár mennyiségi és 5 hektár minőségi vadkár jelentkezett. Az erdősítések szinte teljes mértékben kerítettek, de a kerítéseken belül még mindig jelentkezik olyan – 5 %-nál kisebb mértékű – kár, amelyik a befejezés idejét kissé meghosszabbítja. A nagyon sok kerítés miatt nem biztosítható, hogy a vad egyszer-egyszer ne törjön be, és a kerítésen belül észlelt vad kerítésből történő eltávolításáig kárt okoz. Rágással leginkább károsított fafajok a VT, a KST, a MK és az A_s. Vadkárrelhárító kerítés nélkül erdősítést A_s és MÉ kivételével nem lehet felhozni, de akad olyan eset, amikor az ilyen célállományú erdősítéseket is keríteni kell.

A kerítések bontási üteme ismételten nagyobb volt az építés üteménél, ez előrevetítheti, hogy talán tovább már nem nő a kerítésállomány.

2.5.2. Egyéb erdei károk

A mennyiségi abiotikus károsítások közül aszálykár nem volt, 2 hektáron víznyomás okozott problémát. A biotikus károk közül ismét jelentkezett pajorkárosítás. Mintegy 6 hektáron okozta az erdősítés pusztulását és 12 hektáron kisebb-nagyobb mértékű visszaszáradást. A talajfertőtlenítések folyamatos végzése még mindig indokolt. Egyéb kár az erdészetnél nem jelentkezett.

3. Fakitermelés

3.1. Tisztítás

Az erdészet 2008 évben az előző éveknél nagyobb mennyiségben tervezte a tisztításokat, azokat maradéktalanul el is végezte. Az üzemtervi ciklus elején ez érthető is, mivel a két fahasználati előírással rendelkező erdőrészekben mielőbb el akarják végezni az első előírás szerinti fakitermelést.

3.2. Gyérítés

Az erdészetnél a leszámolt fatömeg gyakorlatilag megegyezik a tervezettel, mivel minden erdőrészekben maradéktalanul elvégezte a nevelővágásait. A faanyag könyvelési adatok és a terv összevetése során nem volt olyan mérvű fatömegeltérés, ami bruttósisztást igényelt volna. A területi eltéréseket indokolja, hogy a tervezéskor még nem volt ismert a nagyatádi üzemtervezési körzetbe eső erdőrészek területe. A gyérítések elvégzése szakszerűen történt, a visszamaradó állomány nem károsodott, tősrülés az esetek elhanyagolható részében történt. A gyérítés kijelölése minden esetben szakszerűen, javarészt festékkel történik. Üzemtervtől eltérő gyérítésre az üzemtervi ciklus elején nem volt szükség.

3.3. Véghasználat

Az erdészet a véghasználatát is maradéktalanul elvégezte, a tervezett és leszámolt fatömeg itt is megegyezik, ami a becslések pontosságát dicséri. Üzemtervtől eltérő véghasználat (Egyéb termelés) 2008-ban 1 erdőrészekben 0,4 hektáros területen folyt, mély fekvésű tarvágás mellett, munkapad kialakításához volt rá szükség. A kitermelésre tervezett fafajok aránya az üzemtervi előírásoknak megfelel, a tavalyival szinte teljesen megegyező arányú. A T 50 %, az A 7 %, a CS 15 %, az EKL 6 %, az ELL 15 %, a FE 7 % aránnyal szerepel a leszámolásban. Az erdészet fokozatos felújítógaszt egy erdőrészekben folytat, a Rinyaszentkirályi TT védett területén kezdték meg a bontógaszt 2008 évben. A Rinyabesenyő 19 E erdőrészekben hagyásfaként maradtak meg idős Bükkök. Az üzemtervi ciklus elején az üzemtervi fatömegtől jelentős eltérés nem adódik, a későbbiekben egészségügyi termelés miatt lehet egyes esetekben csökkenés. Felújítási kötelezettséggel járó egészségügyi termelés nem keletkezett.

3.4. Egészségügyi termelés.

Egészségügyi termelést túlnyomó részben T és FE, kisebb mértékben A fafajú erdőrészekben végeztek, összesen 1731 m³ mennyiségben. Egyéb termelést végeztek 220 m³ mennyiségben. A tervezett fatömeghez képest itt jelentkezett kisebb eltérés, mivel az engedély nélküli fakitermelések ebbe a használati módba sorolhatók. Egészségügyi termelésben 31m³ fakitermelés történt engedély nélkül.

3.5. Fakitermelési tilalom, korlátozások.

A fakitermeléssel kapcsolatosan kirótt erdőgazdálkodási bírság nem volt.

3. Egyebek

2009 évre biztosított, talán túl is teljesíthető az ötéves előremetszés szerint elvárt befejezés. Az erdészetnél az első kivitelekben mintegy 10 ha mennyiségi kár keletkezett 2008-ban, Ebben az esetben még nincs hatása az erdősítés befejezhetőségére.

Az erdészetnél az elmúlt évekhez képest kisebb visszaesést tapasztaltam a pajorkárosítás által sújtott erdősítésekben a védekezés hatékonysága terén. A mennyiségi kár túlnyomó része pajorkárosításból adódott. A tuskózás utáni talajfertőtlenítés, és az azt követő években a visszafertőződést megakadályozó további talajfertőtlenítések továbbra is szükségesek (Kőút, Rinyabesenyő, Lábod). Ott, ahol a vadkerítések állapota, vagy a bekerített területek nagysága miatt rendszeres a vad betörése, azokon nagyobb figyelmet kell fordítani a vadkárelhárító kerítések karbantartására és a betört vad időben történő kihajtására. A kerítések átépítése, a vadat bújató vagy élőhelyet biztosító részek „kikerítése” szükség esetén elvégzésre kerül. A kerítések vadmentességének biztosítása nélkül egyes térségekben megnyújthatja a erdősítés átfutási idejét.

Egyéb erdőgazdálkodóknál:

1. Gazdálkodási jellemzők

Egyéb állami erdő		
Közösségi erdő		
Összes magánerdő	16.245,56 ha	100,00 %
Ebből működőképes	15.328,31 ha	94,4 %
Rendezetlen	917,25 ha	5,6 %
Összes terület	16.245,56 ha	100,0 %

A rendezetlen terület csökkentésére tett intézkedések:

2007 év végén három felszólítás került kiküldésre 222 ha összterülettel, ez 2008. év elején mindhárom esetben eredményre vezetett. Ezek közül kettő volt a felszámolt Segesdi Új Élet MGSZ területeinek Somogyzsobi részén, a harmadik Nagykorpádon. 2008-ban további 215 ha területtel tizenegy felszólítás került kiküldésre, ezek mintegy 80 hektáron vezettek eredményre. A szövetkezeti erdőkezelés gyakorlatilag megszűnt. A rendezetlen területek mintegy 50 hektárral növekedtek, de a körzet területe is nőtt 430 hektárral. Az erdők esetében továbbra is folyik a tulajdonosi átrendeződés és koncentrálódás, ami hosszabb távon csökkentheti az erdőgazdálkodók számát. Változatlan továbbra is a földhivatali bejegyzés gyakorlata, ez esetenként több hónapot vesz igénybe, így az új tulajdonos is csak késve tud bejelentkezni. Az új üzemterv érvénybe lépésével tovább csökkenhet a rendezetlen területek nagysága, mert megszűnt a több földrészlet egy erdőrészletbe történő tervezése. Az utóbbi években jellemző, hogy főként az idősebb tulajdonosok értékes állományukat a földtulajdonnal együtt adják el, így „menekülve” az erdőfelújítások terhétől és kockázatától. Két erdőbirtokossági társulat megszűnt, egy saját elhatározásból, végelszámolással, egy általunk indított, tartozás miatti felszámolással. Ezek szintén a rendezetlen területek területét növelték, felszólításra csak 2009-ben nyílt lehetőség.

A Mocz és Társa Magánerdészlet Kft. az integrátori tevékenységét a rendeletek előírásai szerint végzi, a költségvetések, leszámolások, éves erdőgazdálkodási tervek összeállításában, a pályázatok elkészítésében (2008-ban 180 ha erdőtelepítési, 70 ha faültetvény és 105 ha fás szárú energiaültetvény kiviteli terv készítése), az integrátori körben a gazdálkodást segítő információk gazdálkodóhoz történő eljuttatásában. A fahasználatban tájékoztatást nyújt a piaci helyzetről, illetve faanyag felvásárlást végez. Az üzemtervi tárgyalásokon a szükséges képviselést ellátta. A csemeteellátásban igény szerint végez tevékenységet.

A térségben az erdőgazdálkodók az erdőgazdálkodási feladataik túlnyomó részét az év végén végezték el. Az elmúlt időszakhoz képest nagyságrenddel több volt az el nem végzett és több volt az áthúzódó fakitermelés. Az üzemtervezés miatt az erdőgazdálkodási tervek összeállításához szükséges adatok az év elején még nem álltak rendelkezésre, és az új üzemtervek kiadása is csak a megszokottnál később volt lehetséges.

A korábbiakhoz hasonlóan két erdőgazdálkodó van, aki az erdőfelújítási kötelezettségeinek nem tesz eleget már évek óta, két erdőgazdálkodó esetében az erdősítések állapota az átlagnál lényegesen rosszabb, és nőtt a hátralékos erdőrészletek száma is. Mindezek mellett a gazdálkodók zöme az előírásoknak és a szakmai elvárásoknak megfelelően próbál eleget tenni erdőfelújítási kötelezettségeinek.

2. Erdőművelés

2.1. Magtermelés - csemetetermelés

KST makktermés nem volt, KTT fafajból nagyon gyenge, CS és VT fafajból közepes magtermés volt. A Bükk a körzetemben nem jellemző fafaj.

172 q KTT, 68,4 q VT, 50,9 q CS, 160 kg HJ, 110 kg CSNY, 5 kg KT magot, valamint autópálya fásításhoz szükséges cserje magokat vásároltak fel. A felvásárolt makk és mag csemetetermelést szolgál, kisebb részével végeznek erdőfelújítást.

Csemetetermelés: A csemeteellátásban kirívó csemetehiányról nincs tudomásom, a 2006 évi bő KST makktermésből két éves csemetéből első kivitelre és pótlásra is biztonsággal van készlet. Első kivitel és pótlás csemetehiány miatt nem maradt el.

A támogatott csemetekertekben folyamatos a csemetetermelés. Ezekben a kertekben rendelkezésre álló csemetemennyiség: 3.000 edb KST, 410 edb KTT, 1150 edb CS (egy- és két éves is van készleten), 400 edb VT, 20 edb CSNY, 150 edb HJ, 2 edb NYI és mintegy 15 edb cserje található. A cserjék főként fásítási célt szolgálnak.

2.2. Erdőfelújítás

Az erdőfelújításokban kevés kivételtől eltekintve a termelés és a vágásletakarítás üteme lehetővé teszi a felújítások kellő időben történő elvégzését. Az időjárás összességében kedvező volt, a természeti időszak vége felé jelentkező forróság már nem okozott elviselhetetlen mértékű kárt, inkább csak a levélzetet hullatta le korábban a csemete. A hátralékos erdőrészek között van el nem végzett első kivitel valamint befejezés elhúzóódása miatt szankcionált hátralék is. Az el nem végzett első kivitelek esetében (2 gazdálkodó 3 erdőrésze) kevés a remény az előrelépésre. A tartósan hátralékos erdőrészek évek óta ugyanazon gazdálkodóknál jelentkeznek, de sajnos újabb gazdálkodók erdőfelújításai váltak 2008-ban hátralékosá befejezés elhúzóódása miatt.

A körzetben természetes felújítás zömmel sarjadztatásos módban van, a sarj felújítás aránya az üzemtervi előírásokkal összhangban van. Két erdőrészletben 13,9 hektáron folyik természetes felújítás KTT állományban, a 2008 évi műszaki átvétel alapján a terület végvágható minőségű.

Az első kivitelek fajajmegválasztása az üzemtervi előírásnak megfelelő. A mesterséges mag és sarj aránya a fakitermeléseket követi. Az egyes évek eltérő aránya az követi a fakitermelésekben jelentkező eltéréseket.

A befejezett erdősítésekben a célállomány zömmel megfelel az üzemtervi előírásoknak, a célállomány megváltozásából adódó kényszerbefejezés nem volt. A magán erdőgazdálkodók körében az akácok szerkezetátalakítása nem jellemző. Az erdőfelújítások átfutási ideje hasonló, mint a Lábodi Vadászterület esetében, annak ellenére, hogy az erdőfelújításokban a gyorsan növő fajok (A_s és a MÉ) aránya nagyobb. Az egyes erdőgazdálkodók átlaghoz viszonyított eltérése nagyobb, mint az erdészetben belüli eltérések.

Az erdősítések végrehajtása általában szakszerűen történik, ezt mutatja, a 80 % körüli átlagos sikeresség. Kezd általánossá válni, főként a nagyobb területtel rendelkező gazdálkodóknál az erdész szakszemélyzet alkalmazása, akik nagyrészt elvégzik a térségükben gazdálkodó kisebb erdőtulajdonosok szakirányítását is. Ennek a szakirányításnak a hatása kismértékben már jelentkezett. Az ápolások rendszerint időben és megfelelően készülnek el. A jellemző a mechanikai ápolás, vegyszerezés gyakorlatilag nem történik.

2.3. Erdőtelepítés

2008 évi erdőtelepítés első kivitelek:

11 erdőtelepítő végzett első kivitel.

Mindösszesen: 152,11 ha (145,00 T, 1,60 VT, 5,51 A)

Az Európai Unió által társfinanszírozott erdőtelepítésekben az előző években megszokott 6-700 ha erdőtelepítés I. kivitel helyett 150 ha készült. A többi telepítő zöme is évek óta végez telepítést, csak néhány új telepítő jelent meg. Több mint 80 hektár telepítés nem valósult meg a jóváhagyó határozat kiadásának elhúzóódása miatt. Az erdőtelepítésben tapasztalatlanok nem vállalták a kockázatot, határozatot pedig csak szeptemberben kaptak. 2008-2009-re némi előrelépés várható, az előzőkből elmaradt telepítések megvalósításával, bár új kiviteli terv nem

készült nagyobb mennyiségben. A finanszírozási feltételek, főleg a jövedelempótló támogatás szabályai miatt nincs határozott szándék a telepítés mennyiségének növelésére.

2.4. Egyéb erdőművelési feladatok

2.4.1. Befejezett erdősítések ápolása

Erdőfelújítások befejezett ápolása néhány nagyobb gazdálkodónál fordul elő, leginkább az A, állományok esetében.

A befejezett ápolások zöme erdőtelepítésekben történt. Főként az értékesebb T és MÉ célállományú erdőrészekben folyt munka. 2008-ban a betervezett erdőtelepítés befejezett ápolásokat maradéktalanul elvégezték, erdőtelepítés tisztítása maradt el egy erdőrészlet esetében.

2.4.2. Befejezett erdősítések ötéves felülvizsgálata

A befejezett erdősítések felülvizsgálata kb. fele-fele arányban volt erdőtelepítésben és erdőfelújításban. Az állományok fejlődése megfelelő, visszaminősítésre, visszaléptetésre nem került sor.

2.5. Károsítások

2.5.1. Erdei vadkárosítások (trendek alakulása)

A vadkárosítás az elmúlt időszakhoz képest jelentősen nem változott. A kárt leginkább a dám okozza, változatlanul Lábod – Rinyabesenyő – Kőkút – Homokszentgyörgy – Csokonyavisonta – Görgeteg községek által határolt területen. A gazdálkodók az értékesebb állományukat vadkárrelhárító kerítéssel védik, de karbantartás és állandó felügyelet ellenére is okoz kárt a vad. Egyes térségekben akkora a kerítések aránya, hogy szinte elkerülhetetlen a vad betörése. Az erdővédelmi bírsággal sújtott erdősítés esetén a gazdálkodókkal történő gyors megegyezésben érdekelt a vadgazdálkodó, de változatlanul sokszor várja meg a vadgazdálkodó az első jelentős károkozást az erdősítésben.

A Kaszói RT területén jelentősebb mérvű rágaskár nem jellemző, igaz a körzetem kis része tartozik ide.

A károsítások közül még mindig a rágaskár a jellemző. Legerősebben károsított fajok a KST, VT és az A.

2008-ban a magánerdő-gazdálkodók 40,563 fm kerítés építésével 207,22 ha területet tettek védetté. Ezeknek a területeknek közel fele uniós telepítés. Jelenleg a SEFAG-on kívül 5200 ha erdő van kerítés mögött.

2.5.2. Egyéb erdei károk

Az egyéb károk közül 2008-ban jelentős kár nem jelentkezett. A nyári forróság okozta aszály-, kisebb mértékű fagy- és pajorkár okozott elszigetelten növedékvesztést. Mennyiségi kár nem volt jellemző.

3. Fakitermelés

3.1. Tisztítás

A tisztítások tervezése a nagyobb gazdálkodóknál jellemző. Az üzemtervi lehetőségeiknek megfelelően tervezik és végre is hajtják a termelést. A munkavégzés kellő szakszerűséggel történik, inkább kicsit sűrűbben hagyják az állományukat, mintsem túlzott tőszámapasztást végezzenek. Az egyéni gazdálkodókra kevésbé jellemző a tisztítás, azokat inkább akkor végzik, amikor már faanyag is nyerhető belőle.

A tisztításokat a ciklus végéig várhatóan elvégzik a gazdálkodók.

3.2. Gyérítés

A gyérítéseket az üzemtervi fatömeeggel tervezik a gazdálkodók, az elvégzésük a szakmai követelményeknek megfelel. Túlgyérítést, kirívó tőserülést nem tapasztaltam. A tűzifa árának emelkedése és mennyiségének csökkenése miatt nagyobb becsülete lett a gyérítésekből származó faanyagának. A gyérítések jelölése a terv benyújtása előtt megtörténik. Szakszerűtlen gyérítés miatt szankcionálásra nem került sor. 2008-ban néhány gyérítés nem került elvégzésre, elsősorban az éger piacának beszűkülése miatt.

A gyérítések az üzemtervi időszak alatt várhatóan elvégzésre kerülnek.

3.3. Véghasználat

A véghasználatokban több áthúzódo termelés volt, illetve néhány véghasználatot nem végeztek el a csökkenő kereslet és csökkenő árak miatt. Főként égeresek maradtak érintetlenül, a zömmel tűzifát és oszlopot adó akácok és a jó minőségű tölgyesek még jól értékesíthetők voltak. A kitermelést túlnyomó részt az üzemtervi fatömeggel tervezik, de a becslési jegyzőkönyvön alapuló fakitermelések sem térnek el lényegesen el az üzemterv adatától. A becslésen alapuló módszert inkább akkor alkalmazzák, ha több tulajdonostárssal van a gazdálkodónak elszámolási kötelezettsége.

3.4. Egészségügyi termelés.

A körzetben jelentős mennyiségű egészségügyi termelés nem történt, az elvégzett fakitermelések jórészt T és FE állományban voltak.

3.5. Fakitermelési tilalom, korlátozások.

A fakitermeléssel kapcsolatosan 2008-ban egy esetben kellett korlátozást elrendelni, a gazdálkodó erdőfelújításainak állapota miatt. A korlátozás jogszerűségét a bíróság is helybenhagyta.

Az engedély nélküli fakitermelések mennyisége az elmúlt évhez képest lényegesen nem változott. Magánerdőkben 4 esetben volt engedély nélküli termelés, egyiket sem a tulajdonos végeztette. A 2006-os segesdi nagymértékű engedély nélküli fakitermelés maradékából még feldarabolták a földön fekvő maradt fákat és néhány fát kidöntöttek még hozzá.

3. Egyebek

A magánerdő gazdálkodásban a rendezetlen területek aránya összességében nem jelentős. 2008 év végén néhány gazdálkodó megszűnése miatt átmenetileg nőtt a gazdálkodó nélküli területek mértéke, de a felszólításokra már csak 2009-ben nyílt lehetőség. A következő évben lényeges javulás várható ezen a téren. Nagykorpad, Lábod, Kuntelep, Somogyaracs, Somogyszob, Segesd és Nagyatád térségében vannak még jelentősebb területek erdőgazdálkodó nélkül. Bakházán, Rinyaszentkirályon és Belegben 10 hektárnál kevesebb a rendezetlen területek mértéke.